

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 > 50 >
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Videkre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes számaraz k.

A miniszter becsülete.

(sl.) Egy miniszternek és egy államtitkárnak mélyen belegázoltak a becsületébe, s ez a két államférfiú ahelyett, hogy igyekezett volna tisztázni magát a felhozott vádak alól, vagy ahelyett hogy elégtételt szerzett volna magának: az alárendeltjeivel tüntetést rendeztet magának, s ezzel akarja rehabilitálni a maga durván megsértett becsületét.

Csodálatos becsületességére mutat a magyar nemzetnek ez a tény, hogy ez a botrányos eset Magyarország politikai és társadalmi történetében eddig páratlanul áll. Eddig ilyen súlyos gyanú még nem emelkedett olyan férfiú ellen, aki magas politikai tisztséget mert vállalni magára. Ez a körülmény magyarázza meg a felfogásoknak azt a sokféleségét, mely részben elítéli, részben felmenti a becsületében mélyen megsértett minisztert és államtitkárt.

Mert egyéni és miniszteri becsület között különbséget tenni nem lehet, a becsület csak egyféle lehet. De a becsület megsértésének sulya és jelentősége természetesen sokkal nagyobb, ha a megsértett magas vagy igen magas pozíciót foglal el a közéletben. A becsület megsértése minden esetben botrány, de ha ez a botrány országossá lesz, ekkor már nemcsak a megsértettre, de az egész országra igen nagy hatást gyakorol. Mert nagyon rombolja az idealizmust, s valami gúnyos pesszimizmusba kényszeríti az embert egy olyan botrány, amely arról győzi meg, hogy a legmagasabb pozíciókon is talál-

hatunk olyan embereket, akiknek a becsülete ellen ime ilyen támadásokat lehet intézni. Nem ítélem el Fejérváry Géza bárót és az ő államtitkárt, mert a Kasics Péter röpirata még nem bizonyíték, — de mert a nyilvánosság elé került: foglalkozni kell vele.

Egy ilyen pamfletnek, akár van igaza, akár nincs, a morális hatása óriási, és éppen ezért a közvéleménynek joga van követelni, hogy valami megfelelő formában elintéztessék. Kasics kétségtelenül messze túl ment a megengedett határon, de eljárását kimagyarázza a felháborodás azok felett az immoralitások felett, amelyeket ismer vagy ismerni vél. Leleplezése azonban ilyen módon és ilyen modorban az ország elé dobva sérti a közvéleményt. Mert különbség van a törvényszéki bűntényekről van szó, amelyek oly közönségesek, hogy ritka esetben ébred föl a közvélemény érdeklődése irántuk, — de még ott is mérlegeli a törvény a tárgyalás nyilvánosságának morális hatását, amidőn némely esetekben a nyilvánosság kizárásával bírskodik.

Óriási a reszenzus, amelyet ez az országos botrány keltett, különösen most, mikor egy kis idealizmusra olyan rendkívüli nagy szükség volna úgy a politikában, mint a társadalomban. Kasics támadása nagyobb rést ütött a közmorálon, mint Fejérváry és Gromon becsületén.

A közönségnek tehát más szemmel kell néznie a miniszter becsületét, mint

az egyénét, mert a közmorálnak egy-egy ilyen támadás nem közömbös dolog.

De szabad-e és lehet-e szemet hunyni egy ilyen botrány fölött? Nem, mert ez kétségtelenül melegágya volna a bűnnek, amelyet ma úgy is olyan nagyon kevesen akarnak meglátni. A legnagyobb nehézség az, hogy az ilyen botrányokat csak nagyon drasztikus eszközökkel lehet elítélni. Vagy Kasics megy az örültek házába, vagy Fejérváry kibukik a miniszteri bársonyszékből, amelybe pedig már szinte belenőtt. Sajtóperrel azonban, vagy lovgiaskodással az ilyen sértést elintézni nem lehet, sajtóperrel azért nem, mert ha igaza van Kasicsnak, úgy bizonyára nem fogják engedni, hogy elég *adatu* is legyen, (s röpiratából ítélve ezekhez aligha fogna hozzájutni), duellummal pedig azért nem, mert ha a miniszter esetleg agyonlövi is Kasicsot, azért még mindig meglehet, hogy Kasicsnak volt igaza. A két fél közül pedig egyiknek semmi esetre sincsen igaza, s ha valamelyiknek a kettő közül nincsen egy hajszálnyi becsületérzése — akkor az országnak kell itélkezniök felette.

Parnell bukására még emlékezhetik mindenki. A legzseniálisabb politikusok egyike volt, s milliók jövője függött tőle. A politikában kiváló jellem volt, s így valószínű, hogy millióknak tett volna óriási szolgálatokat, — de a közvélemény tárgyalni kezdte O'Shea asszonynyal való viszonyát, — s Parnell a zseniális politikus és hatalmas államférfiú egy nap alatt morális halott volt, s félre kellett vonulnia

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Márcziusi hangulat.

Gyűlöltöm a márcziusi hónapot, mert ez a legszebb és legesalfább az egész tuczatban.

Hazug a mosolygása, hamis a derűje, szélszélyes a kedve. Csiklandozó, az ember lelkébe kedves alattomosággal belopózó a márcziusi napfény, hogy egy kis örömet vigyen a tél sötét pesszimizmusába, hogy megpróbálja gyújtani az idealizmus tüzeit.

De rajtam nem fog ki. Ha még eddig nem is nagyon sokszor találkoztunk, — egy néhány-szor már megfigyeltem. S ez nagyon nagy előny. Hiszen az emberek annyira várják és annyira örülnek neki, hogy eszükbe se jut a csalfasága, a szeszélye. Sőt jó magam is vágyódom utána az egész télen át, — hanem ha beköszönt: nem kis rezignációval konstatalom, hogy már megint itt van?!

Márczius egy tizenhatéves leány, széke, mint a ragyogó napsugár s olyan, mint egy kis baba, akinek még nincsenek csontjai. Az ember látja a formáját és gyönyörködik benne, — de még nem tudja, hogy milyen lesz, ha majd csontjai nőnek. Gyönyörű és kedves viaszbab, szinte féltjük, hogy egyszerre csak elolvad és eltűnik.

A napsugár belopózik az ablakon a piacrendezési és részvénytársaságok likvidálását kö-

vetelő akták közé, s onnan mosolyog felém. Mint egy széke gyermekarc, mely az ő végzetlen naivságában és tudatlanságában kinevet és igen jól mulat rajtam, hogy ilyen ostoba és fölöttébb prózai dolgokkal foglalkozom.

Hja kedvesem, egy ilyen lézengő ritter néhány százévvvel ezelőtt, a cour d'amourok korában igen fogyatékos tökéletességű, de érzéseteli verseket szavalt volna az Ön csoda szivtelenségéről, most azonban úgy áll bosszút önön, hogy az Ön rózsás kis kezének birásához valami ostoba hivatalon át vezető ut helyett nem tesz semmit, csak kineveti a t. ez. világot, amely lehetősen kényelmes életet biztosít neki csak azért, mert igaz és pletyka-dolgokat kesereg el neki szörnyű lapos prózában piacrendezésről és vágóhid-fejlesztésről. Ez is valami, s ugyan mit kaptam volna én a minnesang korában a döcögős, de érzésetli szerelmes verseimért?

A világ sajnált volna, — Ön pedig kinevetett és megesalt volna, éppenugy, mint most.

S oly szeliden és vidáman mosolyog be az ablakon, hogy szinte engem is megkaczagtat. Mennyire irigylem! Nem gondol és nem érez semmit, csak mosolyog, amíg valami puha felhő el nem tünteti. Egy perc az élete, de csupa vidámság.

Milyen jó, hogy nem gondolkozik! Mert ha gondolkoznék, akkor bizonyára harag és düh tölténé el üres szivecskéjét, hogy ime, itt egy ember, akinek Ön nem tetszik! Mert Ön még nem ember, de már egy kissé asszony, s min-

den sértésnél vagy gorombaságnál jobban fáj Önnek, ha — nem tetszik, és fogadni mernék, hogy ha tudná ez a vidáman ragyogó nap, hogy vannak itt lenn emberek, akiknek ő nem tetszik: bizonyára rögtön elbujnák az alatta leskelődő s lomhán gomolygó felhők mögé.

Még érzem a tél kegyetlen hidegét, s már érzem a nyárnak még kegyetlenebb perzselő hévét. Kellemetlen egy dolog, ha nincs sziv, aki szeret, de az már fáj, ha akad egy, aki életet. S a márcziusi boru és szél hátborzongással emlékeztet a szivtelen téltre, — de mosolygó derűje már előre perzseli a lelket.

Széke tavaszi napsugár, szép babakisasszony, mért nem lettünk mi jó barátok! Vigyáztam volna rád, hogy el ne takarjon a borus felhő, s te beragyogtad volna a lelkemet. Hogy kineveltük volna ezeket a bolond embereket, akik bizonyosan hűtelenek hozzád, — mint te öhozzájuk!

Voltaképpen azért vagy te kedves, szép széke napsugár, mert olyan állhatatlan, olyan hűtelen vagy. Megszoktuk az idő sivárságát, s egy kis fény, egy kis nap oly jól esik, ha csak egy pillanatig tart is. Tavaszi napfény, széke leány olyan, mint a hajnali álom; jön és elbűvöl bennünket egy tünde pillanat alatt, s egy másik pillanatban a szellő elrabolja tőlünk. Csak kapkodunk utána, az elérhetetlen után, s mikor magunkhoz akarjuk ölelni: eltűnik előlünk.

S aztán talán megsiratjuk egy kicsit, de haragszunk rá. Mert nem szeretjük egymást.

a közélettől. Franciaország sokkal elnézőbb volt Boulanger, az egykor oly népszerű és oly hatalmas miniszter iránt, — s egy sokkal kisebb botrány miatt mégis buknia kellett, s menekült hazájából.

Anglia a polgári tisztesség és becsület hazája, Franciaország pedig az állandó panamák és botrányoké. S éppen ezért kérlelhetetlen szigorúsággal köteles elbírálni a közvélemény minden vádat, amelyet fejei ellen felhoznak. Az ítélkezésnek azonban nem az a módja a helyes és jogos, mikor a mindenre kész mameluk-pártnak csak az élcslapok torzfiguráiból ismert vezére egyszerűen *bravo*-nak jelenti ki a vádlót, — aki különben vaskorona rend és Ferencz József jeles rendjének a lovagja, s a kinek az esete a Fejérváry-Gromon botrányokig kétségtelen minta képül szolgálhatott minden embernek. Az sem helyes és jogos módja az elintézésnek, mikor a többség hivatalosan összelegrafálja az országból a honvédtábornokokat, s elviszi őket — bizalmat demonstrálni a miniszter elé. Hogyan lehet engedni katonáknak a demonstrálást olyan ügyben, amelynek erős politikai jellege is van? Vagy talán megelégszik a miniszter és államtitkára a szabadelvű párt tüntetésével? Hiszen ez a jelesen szervezett és lelkes kis csapat igen szép ovációkat rendezett annak idején — Bokross Eleknek is, akiről köztudomású volt, hogy gyárilag hamisította a váltókat!

Nem, tisztelt közvélemény, ez még mind nem elintézés. Kötelességünk becsületesnek tartani mindenkit, akinek a becsületességéről még nem győződünk meg. Éppen ezért nekünk nincs kételyünk a miniszter és az államtitkárnak becsületessége iránt, de éppen ezért teljes joggal elvárjuk, hogy tisztázzák magukat az ellenük felhozott vádak alul. Mert ez nem kötelessége és nem feladata a közvéleménynek vagy a bizalmat demonstráló pártnak és csapatoknak, — de kétségtelenül kötelessége minden becsületességében megtámadott gentlemannek, főként ha ez a gentleman egyuttal miniszter is.

A milenniumi ünnep megörökítése.

Bánffy Dezső báró a képviselőház tegnapi ülésén terjesztette elő a milenniumi ünnep megörökítésére irányuló emlékművek költségeinek fedezéséről és elszámolásáról szóló törvényjavaslatot. Rövid beszédben elmondotta az ismeretes előzményeket, az országos bizottság megalakulását és határozatait s kijelentette, hogy a kormány mindenben, a szépművészeti muzeum dolgaiban is tanácskozott ezzel a bizottsággal. Jelezte egyébként, hogy ez a törvényjavaslat nem az a módzat, melylyel az ezredéves ünnepségek közjogi jelentőségű megünneplése is céloztatik, hanem, hogy ez semmi egyéb, mint egyszerű pénzügyi javaslat, mely hivatva van az alkotandó emlékek költségeinek fedezéséről és a fedezés elszámolásáról gondoskodni.

A javaslat megszavazni kéri a következő summákat.

a) a Budapesten a nemzet történeti múltját megörökítő emlékmű felállítására 802,640 forint;

b) az ország hét pontján emlékoszlopok emelésére 350,000 forint;

c) Szent István lovas szobrának felállítására s a szobor körüli tér rendezésére 300,000 forint;

d) a szépművészeti muzeum létesítésére s gyűjteményanyagának gyarapítására 3.200,000 forint végre

e) 400 új népiskola felállítására 198,000 forint hitel engedélyeztetik.

3. §. A 2. §-ban jelzett s összesen 4.850,000 forintot tevő költségből 750,436 forint már az 1895 és 1896. évi állami költségvetésbe beillesztve lévén, a fennmaradó 4.100,204 forintnyi szükségletből 75,604 forint az 1893. évi IV. törvényezikk 2. §-ának Átmeneti kiadások III. (Ministerelnökség) fejezete alatt számolandó el s a pénztári készletekből fedezendő, 4.025,600 forint pedig a munkálatok előhaladása szerint szükséges részletekben a következő évi állami költségvetésbe veendő fel.

Orosz hadsereg határunkon.

Gyakran merülnek fel hírek, hogy az oroszok ismét újabb hadi készülődéseket tesznek és szinte megszoktuk, hogy az orosz hadsereg egyes csapattesteit határunkon elhelyezi. Nem szoktuk e hírekre nagy súlyt fektetni, jóllehet

az orosz katonaságnak jelenlegi elhelyezése mellett felkelti figyelmünket.

Ujabbán ismét megváltoztatták az egyes csapattestek állomási helyét és e változtatások mind azt mutatják, hogy a csapatok elhelyezésénél irányadó elv volt, hogy minél közelebb jussanak határunkhoz. Az orosz hadsereg ezek folytán hat-nyolcz menetelési nappal jutott közelebb hozzánk.

A bukovinai határon 80000-re emelték a katonaság létszámát. Továbbá a 32. gyaloghadosztályt 170 verszttel közelebb hozták s így a XI. hadtest egészen határunk közelében fekszik, mert a hozzá tartozó 11. és 33. gyaloghadosztály már itt állomásozik.

Hasonlóképpen idehozták a XII. hadtestet is, mert a hozzá tartozó 12. és 19. gyaloghadosztályt 130 verszttel közelebb hozták, ezek helyébe pedig új csapatokat hoztak.

Ezekkel szemben csak egy lovas ezreddel és egy vadászszázalajjal szaporítják a galicziai helyőrséget, a mi az előbbiekkal szemben elenyésző csekély szám.

A bankszabadság megújítása.

Az osztrák-magyar bank igazgatótanácsa folytatja a tárgyalásokat és a főtanács plénuma elé a jövő héten terjeszti be a jelentését, amelyben a két kormány javaslatát a bank elfogadhatatlannak tartja, mert nemcsak a két állam egyenlő befolyásáról, hanem a bankintézménynek formális kettészakadásáról van szó és arról, hogy úgy az osztrák, mint a magyar igazgatóság teljesen önálló legyen. A központi vezetés számára, melyben a tervezet szerint a többség mindig a magyaroké volna, csupán a kamatláb megállapítása és az értékpolitika lenne fenntartva, míg a hitelnyújtást és a tulajdonképpeni diszkontó-politikát az igazgatóság intézné. Azonkívül a bankvezetés a szabadság megadásának anyagi feltételeit is tulságosan súlyosoknak tartja. A főtanács legközelebbi ülése elé tehát nagy érdeklődéssel nézhetünk, azon fogja ugyanis a bank a kormányoknak a háborút megüzenni.

Menelik és az orosz császár.

Pétervárról írják és a »Köln. Ztg.« is megerősíti azon hírt, hogy Miklós császár Menelik királynak a szent György-rendet adományozta hadi tetteinek jutalmául. Állítólag ez azért történt, hogy a békére reá birják Meneliket, ki ez ügy-

Bolond szeszélyből ránk mosolyog, s mikor szeretnők: akkorra egy másik szeszélytől valahol másutt, messze, tengeren túl mosolyog valakire.

Haragszom rád: gyűlöllek szép kisasszony, márcziusi szőke napsugár, — mert nem szeretjük egymást. *Styx.*

N a p r a f o r g ó.

Szürkül a látóhatár. Az őszi köd oszlani kezdett, s a zörgő korok úgy néztek ki, mintha a természet fejfái lennének s itt-ott egy-egy felrepült holló károgyva száll tova áldozatával.

Egyike volt azon reggeleknek, melyek láttára a szíven valami megmagyarázhatatlan melankólia ömlik át, melynek jelentőségét a legmélyebb ismeretű filozófus sem tudná megfejteni.

A kopár rét mellett, egy elhagyott dülő ut kigyózott végig, mint egy foszlásnak induló emlék, a daczos férfi szívében.

Három koesi érkezett s megálltak az elhagyott dülő uton s a két elsőből kiszállt három feketebe öltözött ifju s a harmadikból két orvos.

Kettő szembe állt egymással s a többiek két csoportra oszolva, helyet foglaltak mellettök . . . s a hideg márvány arcu férfiakat úgy látszik

meghatotta ez ünnepélyes pillanat s a köszivekből előtört egy egy sós forrás s mint a száradt füveken a harmat, a lélek kutijában . . . komoly szemek héjjai alatt meghuzódtak e forrás ragyogó cseppjei s pár pillanat múlva eldördült egy lövés . . . nem talált. Eldördült a másik s a fiatal ideálista, ki bálványa volt egy nemzedéknek elterült a nyirkos földön s kiomló vére pirosabb volt a felkelő nap által megfestett fellegeknél s az első napsugár a sebesült halovány arcára tévedt s mintha megborzadt volna azoktól a kinos vonásoktól, visszahuzódott a fellegek közé s aztán ismét komor . . . csendes lett a táj, mint pár percczel ezelőtt.

A lovagiasság szabályainak elégtételt s az orvosok bekötötték a vérző sebet és beszállították a haldoklót egy az őszi természetnél is ridegebb kórházba.

A város élénkülni kezdett s villámgyorsan terjedt el a hír, hogy Vedri József a fiatal költő párbajban elesett s természetesen, nem maradtak el a következtetések s az ok kutatásai sem. Azt mindenki tudta, hogy az összeütközés asszony miatt történt, de hogy ki volt ez asszony, azt csak később tudták meg, mert az ily történetek legkisebb részletei is mindenkor köztudomásra jutnak.

Tudták, hogy pár nap előtt együtt mulattak egy gazdag barátjuk szalonjában s egymással versenyezve szórták a bájos hölgyek felé a sziporkázó ötleteket, s a mulatság után még együtt mentek a kártyázó terembe . . . a többi részlet azonban nem tudódott ki.

Pedig a párbaj a teremben keletkezett . . . a durrogó pezsgős palaczkok közepette egy hölgyről beszéltek s egy két értelmű szó tűzbe hozta az ifju költőt, aztán erősen megtámadta barátját, mert az csorbát ejtett egy védtelen nő jellemén, becsületén. A sértést csak vér moshatja le; — így kívánják ezt a társadalmi törvények, a lovagiasság szabályai.

Egy szép özvegy asszony, Zádori Gézané miatt sértett Vedri, mert ellenfele azt állította, hogy ő is csak olyan mint a többi nő, játékszer a léha férfinak kezében.

A tragédiáról Zádoriné is értesült s tudta, hogy ő az a szóban forgó nő s az első pillanatban érezte az eset jelentőségét s hogy megköszönje a hős önfeláldozást, a kórházba sietett s felkereste azt a fehér ágyat, melyet az ő érte kifolyt vér festett pirosra s letérdelt a haldokló előtt és megölelte a tiszta szerelem áldozatát. Vedri felnyitotta megtört homályos szeméit s hálás pillan-

ben a csár közbenjárását kérte ki. Pétervárot azt hiszik, hogy Menelik Abessynia függetlenségének fenntartásával és Olaszország eritreai kolóniája határainak megszorításával megelégszik. Lehetséges, hogy Meneliket erre az is indította, hogy Anglia lépéseket tesz, hogy Súdán ismét Egyiptomhoz csatolja.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Márczius 18.

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Perczel Béni, Molnár Antal, Lilly és Bálint.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső br., Darányi Ignác, Lukács László, Josipovich Imre.

Elnök d. e. 10 órakor nyitja meg az ülést

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Bemutatja a beérkezett irományokat, melyeket tárgyalás és jelentéstétel végett kiadják az illető bizottságoknak.

Perczel Béni jegyző: Ujabb indítványt vagy interpellációt senki sem jelentett be.

Következik a napirend:

a szőlők felújításáról szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalása.

A zárbeszéd.

Szederkényi Nándor: Bizonyítja, hogy a szőlőbirtokosok legnagyobb része nem fogja igénybe venni a kölcsönöket, mert nincs azon helyzetben, hogy a kamatokat, még pedig a magas kamatokat fizesse, elég, ha a tőkét tudja törleszteni, miért is amellet van, és ezt ismételtén ajánlja a kormány figyelmébe, hogy ha már kölcsönt adnak a szőlőbirtokosoknak szőlők felújítása céljából, adják azt kamatmentesen. Bernát Béla ezelőtt 3 évvel már benyújtott határozati javaslatot arra nézve, hogy a szőlőbirtokosoknak kamatmentesül állami kölcsön nyújtassék. Az akkori földművelésügyi miniszter kilátásba is helyezte azt, de nem történt meg, hanem most egy hitelintézetre bízik a kölcsönök lebonyolítását. Ami pedig az összeget illeti, melyet e célra szánt a kormány, a 200000 frtot föltte kevésnek tartja, mert ha a vizsínházra meg tudtak szavazni 200000 frtot, úgy a szőlők rekonstrukciójára, mely az ország legfontosabb érdekeinek egyike, meg lehetne szavazni 2 vagy 3 milliót. Kéri a Házat

fogadja el határozati javaslatát. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Eötvös Károly: Kifogásolja, hogy Darányi Ignác földművelésügyi miniszter azokról, — amiket ő tegnap mondott, — nem beszélt, hanem szakértői komolysággal hallgatott, az előadó pedig olyan általános igazságokról beszélt, amelyek imádságos könyvbe valók, de amelyekből szőlő sohasem lesz. A szakértőkről tegnap kimondott véleményét fűntartja, mert hát mit csinálnak most is a szakértők? számítva a kedvezőtlen tavaszi időjárásra, az oltványokat mesterséges gőzfűtéssel akarják fejleszteni.

Szólok az ilyen szakembereket ostromozta, s ha a kultuszminiszter azokat védelmébe vette úgy szóló kénytelen azt tenni föl, hogy ezek és a kultuszminiszter közt lelki rokonság van. (Derütség) Elfogadásra ajánlja határozati javaslatát. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter: Részletesen felel a vita folyamán fölmerült kérdésekre. Először Szederkényi és Issekutz beszédére felel, majd Bolgár Ferencz felszólalásával foglalkozva, a borhamisítást illetőleg igéri, hogy az erre vonatkozó törvényt, melyet mindenki jónak tart, minisztertársaival együtt a legszigorúbban végre fogja hajtani. Bernát Bélának a telekkönyvi betétek szerkesztésére feleli, hogy ez sok nehézséggel jár, mert először a szőlőkön a kataszteri fölmérést kell eszközölni s csak azután következhetik a betétek szerkesztése, de igéri, hogy minden lehető el fog követni, hogy e tekintetben teljes rend legyen. Jókai Mórnak a gyümölcstermelésre vonatkozólag azt feleli, hogy a gyümölcstermeléssel óhajt és fog is foglalkozni, még pedig nagy arányokban.

Ezután Eötvös Károly beszédére felel. A hegyközségekre vonatkozó fölfogása Eötvösnek téves, mert a hegyközség adminisztratív testület, amely magánjogi kötelezettségeket nem vállalhat, s így ha egy szőlőbirtokos kölcsönt vesz föl, azért nem felelős az agrár hegyközség, ámbár a hegyközségben a többség elhatározhatja kölcsön fölvetését, mely kölcsönért azután már az egész hegyközség felelős, az a kisebbség is, mely a kölcsön ellen volt, az egyesek által fölvetett kölcsönért azonban az egész hegyközség nem vállalhat kezességet. Kifogásolta Eötvös azt, hogy e kölcsönök az adóval együtt fognak behajtatni, pedig Eötvös bizonyára tudja, hogy az adminisztratív kölcsönöket mindig az állami adókkal együtt hajtották be. Eötvös azt is fölhozta, hogy az állam kezét 480 millió forint erejéig köti le e javaslat. — Erre felolvassa a törvényjavaslat 7-ik pontját,

mely szerint a törvény hatálya 1910-ig terjed; kérdi már most, hogy gondolja azt Eötvös, hogy ennyi idő alatt hogyan legyen 480 millió forintot befektetni. Itt lehet beszélni 25 millióról, de nem olyan óriási összegekről. Kifogásolta Eötvös az adandó kölcsönök kamatait is, azokat túl magasnak találva. Szólok szerint az 5 perzentos kamat olyan kölcsönöknél, melyek 9—40 évre szólanak, nem magas. Eötvös kicsinylőleg beszélt a szakértőkről; erre megjegyzik, hogy a rovartani s más hasoneczélu állomások és ezek szakértő vezetői nélkül modern mezőgazdaság nem létezhetik. Határozati javaslatában azt mondja Eötvös, hogy utasítsák az vissza a közgazdasági-, pénzügyi- s esetleg közoktatásügyi bizottsághoz; erre csak azt feleli, hogy e bizottságok a szönyegen levő törvényjavaslatot alaposan megvitatták, s nem lenne észszerű, hogy most mikor egy szerves egészszel állunk szemben, melynek összeállítására sok időt vett igénybe azt rövid 2—3 hét alatt újja akarjuk alakítani. Ami pedig Eötvösnek azon állítását illeti, hogy a kormány azon javaslatot a választásoknál hatalmi érdekeinek biztosítására fogja fölhasználni, erre megjegyzik, hogy e törvény által van a kormánynak valami hatalma, de ez nem az a politikai diskreczionális hatalom, melylyel a kormánynak a megengedett keretek között élnie szabad, hanem ez oly hatalmat biztosít az államnak, melylyel a szőlők felújítását előidézheti. Ennyi az Eötvös által hangoztatott hatalom, semmivel sem több. Végzi beszédét. A magyar közgazdaságnak volt egy kimagasló alakja, gróf Széchényi István, aki már 50 év előtt azt mondta, hogy: »Magyarországon egy nagy baj van, hogy ha valami nagyobb akció indul meg, mindig ott van a keréktörő is.« Azóta nagyot változtak a dolgok. Ha széttekint a házbán, azok közül, kik Széchényivel együtt működtek, csak Madarász Józsefet látja. Nagyot változtak a dolgok azóta, de a keréktörő megmaradt, az meg van most is. (Hosszantartó éljenzés a jobboldalon.)

Andreánszky Gábor b. és Eötvös Károly félreértett szavaikat igazítják helyre.

Elnök: Következik a szavazás.

A kérdés föltevésénél egy kis vita támadt, melyben az elnökön kívül a határozati javaslatok benyújtói: Eötvös Károly, Szederkényi Nándor, Andreánszky Gábor báró vettek részt.

Andreánszky Gábor báró: Határozati javaslatát visszavonja, s azt a II. fejezet részletes tárgyalásánál fogja benyújtani.

A Ház többsége azután a benyújtott határozati javaslatok mellőzésével a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

ésre Zádoriné, hogy a Gerő ezéja nem volt más, mint bebizonyítani azt a merésznek látszó állítását, melyért egy fiatal idealista, ki csak az ártatlanság dicsfényében látta ragyogni a világot; — és bebizonyította s mikor már tudta az egész város ketőjük viszonyát s mikor tévesnek bizonyult a halott ábrándos állítása, Gerő elfordult a hamis szerelem bálványától s a csodaszép asszony szívét üresen hagyta. De akinek szívében egyszer otthonra talál a szerelem, az nem fog többé végleg kipusztulni. Így volt ez Zádorinéval is, de többé nem tekintették szerelmét másnak, mint az alvó tűz utolsó fellobbanásának s ezt bizonyította az is, hogy szerelme sohasem volt állandó s rövid idők között meg-meg változtatta szerelme tárgyát.

*

A fővárosi körökben ma nem tudják felejtetni ez esetet, . . . mindenkinek emlékezetében van még, s ha szóba hozzák némely társaságban, a főhősnő Zádoriné nevét sohasem említik, hiszen sokkal jobban illik reá e név: Napraforgó.

Ifj. Márkus János.

tást vetett arra, kinek védelmében elesett s aztán karjai közt lehelt ki lelkét . . . s halotti ágya felett egy nemzet fájdalomtól dobogó szívvvel hullatott könyveket, a hírlapok gyász kerettel jelentek meg másnap s átkozták azt a kezét, mely ily korán letörte a költészet legszebb virágát s megfosztotta gyöngyétől az irodalmat.

A történet felírta nevét, költeményei pedig, melyek káprázatos szépséggel voltak megírva, bejárták az országot s mindenki siratta a lánglelkű férfit, csak az nem, akinek leginkább kellett volna siratni.

A szép Zádoriné, nem gondolt többé halottjával, . . . s továbbra is a szalonnak bálványa maradt. Azt tartotta ő is, hogy azért terem a rózsza, hogy illatával elkábítsa a világot, nem pedig, hogy meghuzódjék a bokrok közé s ott hervadjon el észrevétlenül. Ő továbbra is megmarad viritó rózsának s elvarázsló szépsége békóba verte a legjózanabb gondolkozású férfit is.

Ugy szokott az lenni . . . ha felkap bennünket a társadalom magas reptű szárnyára, feledjük azokat, kik alant legjobb barátaink voltak. Így tett Zádoriné is. Az lett a kegyeltje, kinek a költő áldozatul esett s ez Gerő István volt.

Modorával behízelegte magát Zádoriné kegyébe s ügyes bókjaival elkábította fejét és bekerítette halójába. A világ már számára is vette őket s érdekesnek tűnt fel, hogy az a nő, ki látogatásával a haldokló Vedri utolsó perceit megédiesítette, most ellenfelének Gerő Istvánnak udvarlását fogadja, s volt is valami végzetserű e történetben.

Együtt ültek a bársony pamlagon, lesték egymás lehelletét s a boldogság himes szárnyaival legyezgette őket, az együttlét túlboldog percei alatt s a hízog ígéreteknek, meszeszerű boldogságnak hitt a szép asszony s annak a másik férfinak, kit nem rég temettek el a kórház szűk falai közül, még emléke sem maradt meg szívében, . . . ha még oly magas lett volna is az, mintha a legmagasabb piramis, ledöntötte, felperzselte volna az ellenkező irányból jövő vihar s a Gerő Istvánért égő szív.

Csodálatos, hogy a derült égbolton nem vesztük észre azt a fekete pontot, melyből vihar támad s elsüllyeszti a legszebb ábrándokkal telt hajót, pedig a Zádoriné és Gerő szerelmében is megvolt e fekete pont, — a múlt s csak mikor a vihar kitört s mikor a lovag elmaradt, akkor vette

TAVASZI és NYÁRI
idényre

előnyös bevásárlás folytán 30%-kal
olcsóbban mint bárhol ajánlja

MITTEILER EDE

FÉRFI SZABÓ ÜZLETÉT

NAGYVÁRAD,
OLASZI FŐ-UTCZA

(Orsolya apácák bérháza.)

Szövetek méterenként gyár-
áron alól.

Elnök: Következik a részletes tárgyalás. Elsőnek szól.

Eötvös Károly: A földművelésügyi miniszter úgy tesz, mint Bodóné, aki mikor kérdezték, hogy milyen áru a bora, mindig másról beszélt. A miniszter is a Bodóné tradícióit követi. Nem azt mondta szóló, hogy a szakértői intézetek nem válnak javára a mezőgazdaságnak, hanem azt, hogy nem értenek a szakértő urak a dologhoz. Részletesen megzafolja azután a miniszter állításait, aki szerint a kormányról és államról olyan fogalmakat ad elő mint a tanító az elemi iskolában az alanyról és állítmányról. Végül — ugymond — összefoglalja beszédét, ha netalán nem hallotta volna jól a miniszter. (Derűtlenség.)

Elnök: Az ülést 5 perczre felfüggeszti.

Szünet után Darányi válaszló röviden Eötvös beszédére, mire Issekutz felett és hosszabb beszédében a miniszter állításait támadta meg.

Biharvármegye közügyei.

Tavaszi közgyűlés.

— Első nap. —

Biharvármegye tavaszi közgyűlése tegnap elég érdeklődés mellett kezdődött. Daczára, hogy tisztviselőválasztás nem volt, kétszer is le kellett adni szavazatukat a megjelent bizottsági tagoknak. Egyszer titkos, egyszer névszerinti szavazással döntöttek. A szavazatokkal természetesen telt az idő.

A tárgyalás során csupán az egy milliós kölesön felvétele s az ezzel kapcsolatos törvényhatósági utalózat megállapítása kellett vitát. A különböző vidékek érdeke forgott szóban, s majd mindegyik talált szószólóra.

Az alispáni jelentés általános része semmi különös adatokat nem sorol fel; de megemlékezik meleg hangon **Beliczay Ferencz** elhunytáról, továbbá javaslatot tartalmaz a vármegye millenniumi díszközgyűlésére nézve.

Különben 234 tárgyból 46-ot intézett el a közgyűlés; a még hátralevő ügyeket a mai folytatólagos gyűlésen tárgyalják, szokás szerint pár bizottsági tag jelenlétében.

A közgyűlés lefolyásáról a következőket közöljük:

A közgyűlésen **Beöthy László** főispán elnöklete alatt jelen voltak:

Balázsházy Bertalan, Beöthy Atila, Beliczay Elek, Böszörményi Lajos, Böhm Ferencz, Brán Felicián, ifj. Balogh László, Bereczky Máté, Bereczky Imre, Bor Áron, Bereczky Dániel, Büchler Jakab, Balogh Elemér, Balogh Lajos, Baranyi András, Beöthy Pál, Bérczy Imre, Berger Gyula, Bernáth István, Brenesik Sándor.

Csorvássy István, Cziffra Gerő, Czeilik György, Darvay Ferencz, Dobozy Kálmán, Drágán József, Drágán Sándor, Dezsőfy László.

Ertsey Géza, Erdei János, Eötvös Gyula, Faliczky Viktor, Fassie Tódor, Fónagy Imre, Fleischer Jakab, dr. Fabik Lajos, Fráter András, Fráter Kálmán, Fráter Barna.

Győry Géza, Gyurkovits Kornél, Goldis József, Gerlán János, Gerlán László, Gábor Sándor, Géczy, János.

Hegyesi Márton, Hraniczky Károly, Hornyánszky Pál, Hermann Péter.

Jancsó Dezső, Juricskay József, Kiss Elek, Kornstém Emil, Korda Andor, Kovács Jenő, dr. Kiss Döme, Kertmegi Sándor, Középpessy Kálmán, Katona János, Kerekes Zoltán, Kékus István, Kovásznay Marczel, Keszthelyi Zoltán.

Lestyán Adorján, Létányi István, Lichtmann József, Lovassy Andor.

Mihucz Péter, Molnár József, Mózes Imre, Morvay Tihámér, Markovits Kálmán, Miskolczy Árpád.

Nagy Lajos, Nyisztor Alajos, Noszlópy Gyula, Nagy Mihály, Nagy Ferencz, Nemes Ferencz, Nagy Márton.

Órley Kálmán.

Paksy Albert, Papp Pál, Papp János, dr. Péchy Károly, dr. Papp Jusztin, Popescu Mihály, Popescu László.

Rednik Gábor, Rácesek János, Rézmann Márton, Román József.

Simon János, Somossy Viktor, Szártyó Dezső, Szemes Péter, Szeles György, Sziklgyi Jenő, Szentgyörgyi János, Szunyogh Zsigmond, Szász Ágost, Szunyogh Loránd, Szeredy György, Szőke József, Szahlander Károly, Szunyogh Péter, Steinbach Ervin.

Torma Lajos, Tóth Dezső, Thuolt István, Tegledi József, Tamásfalvi Thuri Ignác, ifj. Tisza Kálmán.

Udvarhelyi Béla, Ujházy Antal.

Varga Sándor, Vidovich György.

Wertheimstein Alfréd, Weiserschütz János.

Zahureczky Albert, Zigre Miklós.

A közgyűlés megnyitása után felolvasták az alispán időszakos jelentését.

Az alispáni jelentés.

Az alispán jelentésében kiemeli, hogy a közbiztonság kielégítő, hasonlóképpen az időjárás is normális volt, minek következtében az egészségi állapotban sem állott be nagyobb változás. Sokkal kedvezőlenebbül alakultak az állategészségügyi viszonyok, mert a vármegye területén a hasított körmű állatok közt fellépett a száj- és körömfájás, a sertésvész, mely miatt még most is tűz község van zár alatt, anyagilag is káros hatással volt a vármegye gazdasági viszonyaira.

Az iskolalátogatás kielégítő; a tavaszi munka még nem indult meg, az adók behajtása pedig nem a legkedvezőbb. A mezőgazdasági statisztika összeállítása akadály nélkül történt és 11,000 frton felüli költséget okozott, ami egyes községeket ugyan sújtja úgy, hogy elhatározták, hogy fölterjesztést adnak be a földművelésügyi miniszterhez, a melyben kérik, hogy a 30 százaléknál többet fizető községek kiadásai visszatérítenek.

Beliczay Ferencz emlékezete.

Az alispáni jelentés ezután így folytatja: Ez alkalommal szomorú kötelességet is kell teljesítenem, tek. megyebizottsági közgyűlés, akkor, midőn vármegyénknek egy érdekekben megöszült egykori tisztviselője **Beliczay Ferencz** elhunytáról tesztek jelentést.

Beliczay Ferencz válságos nehéz időkben 1848—49-ben volt e vármegye belényesi járásának főszolgabírája s nagyrészt az ő tapintatának, bölcsességének és mérsékletének köszönhető, hogy kelet Bihar némely községeiben mutatkozó zavargások csirájukban elfojtattak s a testvéries jó viszony, a régi jó egyetértés meg nem zavartatott.

A millenniumi díszgyűlés.

Kötelességemnek tartom itt a közgyűlés színe előtt felemlíteni, hogy az ezredév forduló pontján az ország majd minden vármegyéje a tavaszi hónapok valamelyikén díszgyűlést fog tartani. Ezen hazafias mozgalom elől, nézetem szerint, a vármegyének lelkes közönsége sem zárkozhatik el: miért is indítványozom, hogy:

folyó évi május hó 12-ik napján kedden, az ezredév megünneplése czéljából Bihar vármegye közönsége díszgyűlést tartson, melynek tárgysorozatát dr. Beöthy László főispán elnöklete alatt **Szunyogh Péter** alispán, **Papp János** főjegyző, **Tóth Dezső** tiszti főügyész, **Szász Ágoston**, **Ertsey Géza**, **Markovits Antal**, **Radnay Farkas** és **Szikszay Lajos** megyebizottsági tagokból álló küldöttség állapítaná meg, mely küldöttség megbízandó lenne, hogy javaslatát a tárgysorozat és közgyűlési meghívónak a bizottsági tagokkal leendő közlése végett hozám lehetőleg folyó évi április hó 20-ig mutassa be.

Az alispán jelentését tudomásul vették és indítványát elfogadták.

Az igazoló választmány jelentést tett a megéjtett megyebizottsági tagválasztásokról s hogy Váry Szabó Béla a legtöbb adót fizető tagságról leköszönt. A körös-tarjáni és hagyományfalvai választókerületekre nézve a választást megsemmisítették.

Az igazoló választmány jelentését tudomásul vették; a két járásban az új bizottsági tag választásra nézve április hó 22-ikét tűzték ki határnapul.

A számonkérészek jelentése szerint az összes hivatalok dícséretes tevékenységet fejtettek ki. A jelentést tudomásul vette a közgyűlés.

A vármegye 1895. évi zárszámadásáról tett jelentés részletesen ismerteti a vármegye múlt évi bevételeit és kiadásait. Az összes bevétel 183,225 frt 35 és fél kr. volt, s ezzel szemben a kiadás 183,225 frtot tett ki, tehát 35 és fél kr. felesleg mutatkozik. A pénztárvizsgálatnál mindent teljesen rendben találtak. A jelentést tudomásul vették s Cziffra Gerő és Mojzes Imre alpenztárnoknak a felmentvényt megadták.

A Szász Zsigmond-féle alapítványi tőke annyira megnövekedett, vagy a két alapítványi helyet 3-ra kell emelni, vagy pedig az ösztöndíjat magasabb összegre kell felemleni. Javaslatlattelre **Tóth Dezső** főügyész elnöklete alatt **Miskolczy Árpád**, **Cziffra Gerő** és **Király Viktor**ból álló küldöttséget kérték fel.

Elfogadták: az ipariskolai alap 1895-iki számadását; a megyei törzsvagyon számadását, a **Végh Rozália**-féle alapítvány (11,000 frt) számadását; továbbá a járványalap, a katonai beszállásolási alap, a szegényalap, a mérték-hitelesítési alap és a közszükségleti alap számadásait.

A megküldött törvényeket meghirdetik.

A központi választmányban megüresedett egy tagot titkos szavazással választották meg. Választási elnökül a főispán **Vidovich Györgyöt**, tagokul **Markovits Antalt**, **Böhm Ferenczet** és jegyzőül **Baranyi Andrást** nevezte ki.

A választmányba szavazattöbbséggel ifju **Balogh Lászlót** választották be.

A miniszteri leiratokat minden felszólalás nélkül tudomásul vették.

Az adófelszólamlási bizottságba az 1896—98. évekre rendes tagnak **Tóth Dezső**, póttagnak **Román József** választottak meg.

Pozsony város a koronázási emlékszóbor talapzatához egy negyed köbméter földet kér.— A kért földet a régi Bihari várból küldik meg.

Győr vármegye feliratát az adómentes záloglevelek kibocsátása, továbbá a vám és kereskedelmi szerződés tárgyában, valamint Hunyad vármegye feliratát a népoktatás államosítása és a szegény betegeknek ingyen gyógyszerummal való ellátása iránt — tudomásul vették.

Ellenben pártolják Vas-, Trencsén-, Szabolcs-, Zalamegyék az iránti feliratát, hogy a szegény betegek részére kiszolgáltató gyógy-szerek árát az állam térítse meg.

A sárosszegyei tűzkárosultak részére segélyek gyűjtésével megbízták a főszolgabírókat. A váci siketnémaik intézete részére 25 frt segélyt szavaztak meg.

A biharmegyei gazdasági egyletnek az 500 frt lóversenydíjat megszavazták.

*

A milliós kölesön s az utalózat.

Ezután a közgyűlés legfontosabb tárgyára került a sor: a milliós kölesön felvételére s a törvényhatósági utalózat megállapítására. Az ügyet már részletesen ismertettük. A milliós kölesönből kifizetik a viczinális vasutaknak megszavazott segélyeket s a fenmaradó összegből kell kiépíteni a törvényhatósági utakat, miért ezeket redukálták.

Elsőnek **Böszörményi Lajos** bizottsági tag szólalt fel. A milliós kölesön, ha ugyan meg is lett szavazva, a miniszter azt csak úgy engedi, ha a kölesönnel a feleslegéből a közutak fentartása eszközölhető. De ez lehetetlen, mert az utak és hidak fentartására csak 90,000 frt marad. Ez pedig kevés. Indítványozza, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy meggyőződött, miszerint a fenmaradó 90,000 frt az utak és hidak fentartására kevés és a miniszter a milliós kölesönt csak úgy engedi, ha a feleslegéből az utak és hidak fentartása lehetséges, — ez okkól az állandó választmány jelentését még általánosságban sem fogadja el; a kölesön fel-

vételére nézve a tárgyalásokat beszünteti s az utat fokozatosan tovább fejleszti.

Beöthy Pál az állandó választmány javaslatát pártolja ugyan, mint egyetlen módot a megye utainak czélszerű rendezésére, de kéri az törvényhatósági utak közé a Zsadánytól a komádi vasúttalomáshoz vezető utat.

Bernát István kérte felolvasatni az ő és érdektársai kérvényét; melyben a kihagyni javasolt biharkismarja-hosszú-pályi és székelyhid-nagyléta-sárándi utvonalaknak a törvényhatósági utahálózatban meghagyását kéri.

Szász Károly ellene szól ennek.

Szunyogh Péter alispán kéri a bizottsági tagokat, hogy általánosságban szavazzák meg a javaslatot, a részletes tárgyalásnál lehet egyes változtatásokat tenni.

Balogh Elek sérelmesnek tartja, hogy a vicinális vasutakért elhanyagolják az utakat. Még általánosságban sem szavazta meg az állandó választmány javaslatát.

Elnöklő főispán elrendelte a szavazást felállással, de közben tíz bizottsági tag névszerinti szavazást kért.

A névszerinti szavazásnál 86 igennel, 28 nemmel szavazott s így 58 szavazattöbbséggel általánosságban elfogadták az állandó választmány javaslatát.

A részletes tárgyalás során a megyei utahálózatba az állandó választmány javaslata alapján minden vita nélkül felvették a következő utvonalekat:

püspöki-bihar-szalárd-terebesi,
püspöki-kereki-henczidai,
less-tenke-beél-bokszegi,
pata-árpádi,
nagy-szalonta indóházi,
debreczen-károlyi,
b.-ujfalu-bakonyszegi,
b.-szl.-márton-furta-zsákai,
szakáli indóház, Ugra és Homorog felé,
geszt-nagyszalontai,
inánd-cséffa-gezti,
saáp-földesi,
kót-csökmői,
kávásd-nagyszalontai,
székelyhid-ottományi,
a csökmői-kóti,
a komádi indóházi,
a hajom-udvari-szerepi,
a derna-kis-tótfalusi,
a less-tenke-beéli.

A székelyhid-vértesi utvonalat az utahálózatba bevonni javasolja. Ennek kapcsán tárgyalta **Bernát István** és társainak kérvényét, hogy a bihar-kismarja-hosszú-pályi-i valamint a székelyhid-nagyléta-járándi utak is vétesse-nek be a törvényhatósági utahálózatba.

Szász Ágoston ellene van a kérelemnek, az nem is tárgyalható.

Bernát István védi a kérvény álláspontját s fejtegeti a községek helyzetét, melyek már is tul vannak terhelve. Ha már a székelyhid-sárándi utat nem veszik be a hálózatba, legalább a bihar-hosszú-pályi utra vállalja el a törvényhatóság a műtárgyak fenntartását és utkaparókat alkalmazzon.

Örley Kálmán ez utóbbi kérelmet pártolja.

A megejtett szavazás során a székelyhid-vértesi vonalat felvették az utahálózatba.

A bihar-hosszú-pályi-i utra nézve pedig 57 szóval 32 ellen a **Bernát István** és társai kérelmét teljesítették.

A mező-telegd-hagymádfalvai utat a javaslat kihagyatni kéri. A f.-dernai aszfalt-gyár azonban a kiépítést kéri s hajlandó a 40,000 frt költség egyharmadát elvállalni.

Szász Ágoston pártolja a kérelmet, míg **Lovassy Andor** ellene szól, mert az ut főleg a gyár érdeke.

Az utvonalat kihagyták.

Az élesdi indóháztól Feketeerdőig terjedő utat kihagyni javasolja a választmány.

Vidovich György azonban a törvényhatósági utahálózatba bevitelét kéri.

A többség elfogadja a választmány javaslatát.

A nagyvárad-belényes-tenke-rézbányai-ut kérdésénél **Örley Kálmán** javasolja, hogy a felveendő utahálózat belényes-vaskóh-kristyóritra módosíttassék.

Vidovich György ellenzi Örley javaslatát, mert azon a vidéken van vasut, pedig az az elv, hogy ahol vasut van, nem vonják a törvényhatósági utahálózatba az utakat. Ezután általánosságban áttér arra, hogy ne az utak kihagyásánál, de az utak fenntartásánál spóroljon a megye. Példát hoz fel. Pecze-Szöllősnél az árkok tisztításának méterjét közelebb 4, távolabb 5 krért vállalták fel. Az államépítészeti hivatal akkor közbelépett s hivatkozott arra, hogy az árkok tisztítására nézve egységára van a megyének, még pedig méterenkint 13 kr. Majd egy hid esetét mondja el, melyet ok nélkül felszedtek s aztán hónapokig vitatkoztak, hogy ki rakja vissza. Addig szünetelt a közlekedés.

Gyurkovits Kornél az államépítészeti hivatal főnöke adomának mondja előtte szóló előadását, mely nem felel meg a valóságnak.

Vidovich György utolsó betűig fenntartja az általa mondottakat. Azokat be is tudja bizonyítani.

E kis esatározás után egyhangulag kimondták, hogy a várad-belényes-vaskóh-kristyórit utvonalat felveszik a törvényhatósági utahálózatba.

A sáp-rábé-udvari-nagybajom-szerepi utból az udvari-nagybajomi részt kihagyták.

Hosszabb vita után kihagyták még a Zsadánytól a komádi hidig vezető, továbbá a székelylak-margittai, sarkad-sarkadkereszturi, pocsajesztár-b.-ujfalu utvonalekat.

A kérdés ezzel letárgyaltatván, a még hátralevő ügyek tárgyalását ma, csütörtökre tűzte ki a főispán s fél 1 órakor a közgyűlést bezárta.

TÁJÉKOZTATO.

- M á r c z i u s 22. A kerületi betegsegélyző pénztár évi közgyűlése a városházán d. e. 10-kor.
 » 22-25. Fősorozás a tűzoltó őrtanyán.
 » 25. A vaskóh vidéki takarékszövetkezet II. közgyűlése d. u. 9 órakor.
 » 25. A rabsegélyző egyesület évi közgyűlése.
 » 26. Tisztújító városi közgyűlés d. e. 10-kor.
 » 29. A biharmegyei népnevelési egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor.
 » 29. Mútrágyagyár részvénytársaság közgyűlése d. e. 9 órakor.
 » 29. A biharmegyei nemzeti kaszinó egyesület évi közgyűlése d. u. 4 órakor.

UJDONSÁGOK.

* **A Főhercegnő az oltáregyesület kiállításán.** A budapesti oltáregyesület kiállítását most hétfőn **Mária Dorottya** főhercegnő is megnézte. A kiváló vendéget érkezéskor az oltár egyesület egyházi és világi vezetősége s az angol kisasszonyok fejedelmesszonya fogadta. A főhercegnő **Cziráky Jánosné** grófné az oltáregyesület elnökasszonya kalauzolása mellett élénk érdeklődéssel tekinté meg a kiállított tárgyakat, miközben a jelen voltak csaknem mindegyikét megszólítással tüntette ki.

* **Kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság székhelyén alakítandó felszámolási bizottság elnökévé **Gálbory Sámuel** birtokost, helyettes elnökévé pedig **Kovács Béla** ügyvédet nevezte ki.

* **A váci püspök újabb adománya.** **Schuster Konstantin**, a nemeslelkű és bőkezű váci püspök, aki csak az imént tett százezer frnyi millenniumi alapítványt, most megint szép adományt nyújtott egyházi célra. A püspök tízezer forintot adott, hogy a kassai székesegyházban helyreállítsák a Szt Józsefnek szentelt oltárt. Ez az oltár tiszta karrarai márványból készül.

* **József napja.** A déli korzó szokatlanul népes, a Fő utcát, meg a Bémer teret egészen el-lepi a zsbongó-sokaság. Mindenki a szabadban akarja üdvözölni a t a v a s z t. A bibi-babák először bontják ki a tarka napernyőket, hamiskodnak az aranyos napsugarakkal, eltakarják előlük harmatos arcukat. Ilykor azonban mégis félre emelik az ernyőt, szembe néznek mosolyogva egy pillanatig a sugarakkal, vagy talán a tulsó oldalon jövő kedves farsangi ismerőssel; de a másik pillanatban már ismét arcuk előtt az irigy napernyő és komolyan, nagy lányosan sétálnak tovább. Az utca közepén valaki elkiáltja: fecske. Mindenki kíváncsian néz, hogy hol van, ne nem látnak semmit. Az elegáns frakkos madarak nagyon rátartósak, vártnak még egy kicsit magukra. A golya kiáltásra már csak mosolyognak, tudja mindenki, hogy tréfa. Csak azt nem értik egyesek, miért kiáltják néha »kis golya,« pedig ha tudnák, még jobban mosolyognának rajta. Az aranyos tavaszi napsugár pedig zavartalanul játszik tovább a leányok tarka tolettjén, meg a bársony gallérok kigombolt téli kabátokon pajzánul csokolgatja, hol az egyiket, hol a másikat. Jókedvű vidám mindenki, csak a Józsefnek nézik mogorva arczal az ablakon keresztül a kedélyes tavaszi képeket. Nekik otthon kell maradniok és várni, hogy ki kíván nekik »az emberi kor legvégső határáig tartó« boldogságot.

* **A hódoló diszmenet.** A junius 8-iki hódoló diszmenet a vérmezőről kifejlődve a várba a Mátyás-templomig és innen a Margit-hidhoz vezető főutakon át az új országházhoz megy, a honnan a lánczhidon át a királyi palota felé veszi útját: a menet tehát legalább is három óráig tart s ezért az ünnep a kora délelőtti órában kezdődik. A menet legpompásabb látványosságai lesznek azok a diszhintók, a melyeken a koronát, továbbá a koronaőröket, az országgyűlés két házának elnökségét és a miniszterelnököt viszik. Mindeme diszhintók közül a miniszterelnöké lesz az egyetlen, amely közköltésen készült. A koronát vivő hintó két oldalán a koronaország megy új egyenruhájában. A menetet lovasság nyitja meg és lovasság zárja be. A korona mellett menő kocsiban lesz a két polgármester is, kik ősi szokás szerint hajadonfővel vesznek részt a szertartásban. Pozsonyban is a polgármesterek kísérték annak idején a szent koronát. Az új országházban tartandó közös ünnepi gyűlésen valamennyi jelenlevő, a kir. hercegek is állva vesznek részt s éppen emiatt csak néhány rövid beszédet mondanak, a melyekre nézve azonban eddig még semmi megállapodás nincs. A főhercegnők számára páholyokat rendeznek be. az udvarhölgyek a karzatról fognak gyönyörködhetni a ritka látványosságban.

* **A haragos Fejérváry.** Fejérváry báró honvédelmi miniszter tegnap délelőtt élesen kikelt a képviselőház folyosóján, az ellenzéki sajtó magatartása miatt. Környezetében voltak **Kossuth Ferencz**, **Sághy Gyula** és több képviselő, a kik előtt egyenesen megbélyegezte a nemzeti párt organumait, a melyek vele szemben a Kassits-ügyből kifolyólag oly elitélő magatartást tanusítottak. A mikor **Sághy** közbevetőleg megjegyezte, hogy a lapok közléseivel nem minden tekintetben ért egyet a párt s várja be **Apponyi gróf** disztigváló nyilatkozatát, Fejérváry báró még izgatottabb lett s új-fent kikelt az ellenzéki sajtó, különösen a nemzetipárt sajtója ellen — mely szerinte ez ügyben vezetett. Az ellenzéki képviselők látva, hogy csillapító szavaik csak még izgatottabbá teszik a minisztert, sarkon fordulva, eltávoztak. Az ügy nagy föltűnést keltett a Házban s valószínűleg folytatása is lesz. A Fejérváry-Kassits ügyre vonatkozik az a bizalmi nyilatkozat is, a melyet a kormánypárti lapok tegnapi számai közölnek s a melyet állítólag Pécs város közönsége intézett Fejérváry miniszterhez s **Gromon**

államtitkárhoz a Kasits-affér alkalmából. Ez a »bizalmi felirat« csak apokrif lehet. Pécs város közönsége nevében ugyanis csak Pécs város törvényhatósági bizottsága van hivatalba nyilatkozni, ez pedig közgyűlésre mostanában összehívva nem volt. Ezt legalább is úgy tudják, mint mi, Aidinger polgármester és Majorosy főjegyző is, a kiknek neve ez alatt az állítólagos bizalmi felirat alatt szerepel. Régi emberek s nem tehetni fel róluk, hogy a városi tanácsot vagy akár az egész tisztviselői kart ne tudják megkülönböztetni Pécs város közönségétől. Alapos gyanu van tehát rá, hogy a különös iromány alá csupán tévedésből került a pécsvárosi két főtisztviselő neve.

* **Mozgalom a jogakadémián.** Kir. jogakadémiánk polgársága körében pár nap óta nagy izgatottság uralkodik. Az ifjusági elnök, B. Papp Károly ugyanis tanulmányainak folytatása végett a budapesti egyetemre ment s így az ifjuság most elnök nélkül van. A választás valószínűleg 23-án, hétfőn lesz, de a választást megelőzni szokott mozgalom már több napja tart. Az ifjuság két pártra szakadt, az egyiknek Nagy Zoltán harmadéves, a másiknak Vattay Gábor másodéves joghallgató a jelöltje.

* **A városi földek bérelte** ez év októberében lejár. Az új béreltet 2 és öt parcellázás részre osztotta fel a főmérnök, de kihagyta a parcellázásból a Pecze-szabályozásra szükséges területet. Most, hogy a Pecze-szabályozás ügye kátyuba jutott, a városi tanács megbízta a főmérnököt, hogy új parcellázást eszközöljön s ebbe vegye bele a Pecze-szánt területet is.

* **Az ujonczok bevonulása.** A közös hadseregnek az ősz és a tél folyamán beállott létszám apadását tavaszal a visszamaradt ujonczok és a tartósan szabadságotak behívásával szokták fedezni. Az így behívott legénység minden évben április elsején tartozik jelentkezni. Nagy lesz azonban az ujonczok és szabadságotak öröme, ha megtudják azt, hogy a közöhadügyminiszter, tekintettel a közbeeső ünnepekre, elrendelte, hogy az ujonczok és szabadságotak nem április elsején, hanem ápr. nyolczadikán tartoznak csapat testeikhez bevonulni. A katonai parancsnokságok már most tartoznak az illetékes hatóságoknál az intézkedéseket megtenni, hogy a behívókat már a nevezett dátummal küldjék az érdekelteknek.

* **Egy részvénytársaság bajai.** A nagyváradi téglá és agyagáru gyár kérvényt adott be a városhoz, melyben kéri, hogy csak a gyárépület körül levő 1 hold és 362 négyszöglet veszik meg a kikötött 735 forint 75 krért. A többi földek nem alkalmasak a gyár céljaira s így kéri a várost, hogy ne kötelezze őket azok megvételére.

* **A Jósika-Klebersberg-ügy.** Báró Jósika Samu, a király személye körüli miniszter, tegnap este gróf Andrássy Gyula és gróf Keglevich István által provokáltatta gróf Klebersberg Zdenkót sértő hangu levele miatt. Klebersberg Ivánka Oszkárt és gróf Bethlen Bálintot nevezte meg ségégeiül. Anégy segéd ma két ízben is találkozott és tanácskozott egymással. A feltűnést keltő ügy minden valószínűség szerint holnap párbajban ér véget.

* **A tisztikar ünnepélye.** A József főherczeg nevét viselő 37. gyalogezred tisztikara — mint értesülünk — a főherczeg névnapja alkalmából szép ünnepélyt rendez a tisztikar kaszinójában. Az ünnepélyről táviratilag fogják üdvözlölni a főherczeget.

* **Tüntetés egy főispán ellen.** Magyar-Óváron a város közönsége márczius 15-én este a Széchenyi-kör közmívelődési egyesület helyiségeiben gyűlt össze s ünnepelte a szabadság emlékét. Az estén ott volt a m.-óvári cigányzenekar is. Pálffy-Daun Lipót gróf mosonyi főispán márczius 15-ének délelőtti ünnepén nem jelent meg s nem jelent meg a Széchenyi-kör estéjén sem, hanem az éjjeli órákban oda küldte a hajdúját, hogy hozza el az ő saját lakására a cigányokat. A Széchenyi-körben mulató társaság, a közönség azonban kiutasította a hajdút s tovább mulatott. A főispán azonban még néhány alkalommal elküldötte cselédeit

a körbe a cigányokért, de a társaság a főispáni hajdúkat, megbotránkozásának adva kifejezést, mindannyiszor kikergette a körből. Hajnalban azután eddig ismeretlen tettesek a főispán ablakait sorra bevették.

* **Blaháné Aradon.** Blaha Lujza bucsukörútjában ma este Aradra érkezik, ahol négy estén vendégszerepel. Csütörtökön a Télen népszínműben, pénteken a Szókimondó asszony-ságban, vasárnap a Nániban és hétfőn az Ingyenélőkben lép föl. A közönség alig értesült a falragaszok útján Blaháné vendégszerepléséről, valósággal megostromolta a színház pénztárát s az összes jegyek két óra alatt elkelték. Aki nem kaptak jegyet, most abban reménykednek, hogy Blaháné megtoldja még néhány nappal a bucsuelőadásait. Az előadásokat bérletszűnetben fölemelt helyárrakkal tartják meg.

* **Nagy-Kálló felé.** Amióta Nagy-Kálló is kapott a kormány jóvoltából elmeógyógyító intézetet, nem ritkán megy egy szomorú karaván a kis szabolcsi városba. Azokat az örülteket szállítják oda, akik a budapesti intézetekben nem férnek el s ezek közül is csak azokat, akik a legveszedelmesebbek. Tegnap este kilencz órakor harmincz ilyen ártalmas örülteket szállítottak a budapesti keleti pályaudvarról Nagy-Kálló felé.

* **A honvédek hangszerei.** A honvédelmi tárcza költségvetése még nincs ugyan megszavazva, de a honvédek hangszereit már megrendelte Fejérváry báró honvédelmi miniszter. A magyar hangszergyárosok ugyan hiába reménykedtek, hogy a magyar honvédség az ő trombitáik hangja mellett fog lépkedni díszmenetben, mert Fejérváry báró már megrendelte a hangszereket — külföldi cégeknek, holott itthon jutányosabb árban juthatott volna teljesen alkalmas magyar gyártmányu hangszerekhez.

* **A világ legnagyobb himzett szőnyege.** A legnagyobb szőnyeg, amelyet eddig parányi tündérújjak megalkottak, mindenesetre az az ajándék, amelylyel pár nappal ezelőtt lepték meg a belga nők XIII. Leó pápát. Roppant sok időbe és fáradságba került, míg elkészültek vele s tizenhat esztendeig tartó munka után végre pár héttel ezelőtt állították ki közszemlére a brüsszeli Guillon-házban. Az egész szőnyeg 154 négyszög méter. Fialat lányok dolgoztak rajta s 2,800,000 öltést kellett tenniük, amíg elkészültek vele. A pápának nagyon tetszett az ajándék s levelet írt a belga hölgyeknek, amelyben az elragadtatás hangján dicséri a belga iparművészetet. A szőnyeget a pápa magánlakosztályában helyezik el.

* **Arzenál a föld alatt.** A bécsi Szent-István-templom előtti tér szabályozása alkalmával folyó bontási munkálatok közben tegnap érdekes leletre bukkantak a romboló munkások. A Lazansky-féle háznak pinczeboltozatait bontották le a munkások, a mikor a mélyben egy kutszerű építményre akadtak. Rögtön értesítették a bontási munkálatok vezetését a felfedezésről és a vezetés rendeletére nagy óvatossággal kezdték bontani a mélyben talált boltozatot. Több méter mélyre hatoltak le, de nem találtak mást mint törmelékeket, míg végre a csákányok szilárd ellenállásra találtak és az ásvál rozsdás vasdarabok kerültek napvilágra. Kardok, szuronyok, puskák, összesen mintegy hetven darab fegyver feküdt a kutban eltemetve, természetesen beborítva vastag rozsdaréteggel. A fegyvereket az építési irodába vitték, a honnan átszállították a műtörténelmi múzeumba. Az érdekes gyűjteményt a szakértők meg fogják vizsgálni és megállapítják, hogy mely korból valók. A legnagyobb valószínűség szerint a fegyverek a 48-iki zivataros időkben kerültek a kutba, a melyet azután a ház építése alkalmával betemettek. A talált fegyverek hasonlatosak azokhoz a fegyverekhez, a melyeket az osztrák csapatok a huszas években használtak.

* **Az ipartestület menháza.** Az ipartestület jótékonyági bizottságának tegnap tartott ülésében a menházi gondnoki állásra pályázók közül egyhangulag Táipas Gábort és Végh Mátyást jelölték ki. Felveendő agg iparosoknak a jelenlévők közül Máté Andrást, Juhász Lajost és Szabó Károlyt ajánlják, a negyedik helyet a mennyiben az alapszabályoknak megfelelő

pályázó nem jelentkezett, ez idő szerint betöltetlenül hagyják, mert biztosan remélhető, hogy május 1-ig jogosult pályázó jelentkezni fog.

* **L'homme masqué.** E titokzatos név alá egy tragikus sorsu francia marquis hajt, aki ezidő szerint abból él, hogy bűvészi produkciókat mutogat az ilyen dolgok iránt nagyon érdeklődő európai nagyobb városokban. Szinte csodaszámban mennek azok a mutatványok, melyekkel a »l'homme masqué« az ő bámuló publikumát szórakoztatja. Most eljött Nagyváradra is, és ma este tartja első előadását a Sas nagytermében. Minden díszlet helyett elég legyen csak annyit mondanunk, hogy a homme masqué ügyessége és műsora magassan fölötte áll a legutóbb városunkban járt Homes és Fey-féle közönséges schwyz künstlereknek.

Lapunk egyes számai a következő ártetekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishíd-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiacz.
 M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
 Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1895. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ⁴³ regg., 2 ¹² éjjel, személyvonat 11 ³² d. e., 2 ²² d. u., 11 ⁰⁴ éjjel.	Budapest-Püspökladány felé gyorsvonat 7 ⁰⁸ este, 2 ¹² éjjel, vegyesvonat 7 ¹⁵ r., személyvonat 3 ⁴ d. u., 1 ⁴⁸ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ³⁰ éjjel, vegyesvonat 12 ⁰⁵ d. u., személyv. 3 ⁰⁸ délután, 2 ⁰⁰ éjjel.	Kolozsvár felé gyorsvonat 8 ³⁸ regg., 2 ¹⁰ éjjel, vegyesvonat 8 r., személyvonat 11 ¹⁷ d. e. 10 ¹⁴ éjjel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ²⁰ d. e., 4 ²⁵ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felé vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³³ d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskó felé vegyesvonat 4 ²⁵ reggel, 1 ⁴³ d. u.	Vaskó - Belényes felé vegyesvonat 11 ⁰⁵ d. e., 9 ⁰⁵ este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ⁴⁵ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felé vegyesvonat 8 ¹⁰ r., 9 ¹⁴ este
Ösi-Kót-Gyoma felé személyvonat 6 ⁵⁵ r., vegyesvonat 2 ⁴⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Ösi felé vegyesvonat 10 ⁰⁵ d. e. személyvonat 8 este.

Irodalom és művészet.

»Le theatre blanc.«

Sokat irtak már arról, hogy mi a színháznak feladata és célja. Ismerjük a szokásos felfogást, hogy gyönyörködni, illetőleg szórakozni és tanulni megyünk a színházba, de úgy látszik hogy Páris színpadjain inkább az előbbi célra törekszenek. A »fin de siècle« eltempult idejeit nem lehet már az évtizedek előtt divatban volt politikai háttérű szindarabokkal és morális oktatással felizgatni, ezért leginkább a pikantériák színterhözatalával és az öltözködés frivolságával akarnak hatást elérni.

Bérenger képviselő jelentésében kiemelte, hogy a kormány a legvétkesebb erélytelenséget tanúsítja a közérkölcstelenséggel szemben, sőt azzal is vádolta, hogy a színpad ilyen elfajulását támogatja és ezáltal el akarja vonni a népet a politikától.

Pedig a mióta e jelentés megjelent, a viszonyok éppenséggel sem változtak. A közönség hozzászokván a hatáskeltés és durva eszközökhez mindinkább több és több frivolságot követel, úgy hogy már körülbelül odáig jutottak, hogy a színpadon nem létezhetnek ruhák. E megvetésre méltó tulzások arra indították a rendőrség prefektusát, hogy a színpadok és a Café chantant-okat szigorubbán ellenőrizze, de a tulajdonképpeni színház-kérdés ügyének rende-

zéséhez nem mertek hozzáfogni, mert ez ellen olyan heves mozgalom indult meg, mely a hatóságokat visszariasztotta. Gyűléseket tartottak röpiratokat irtak »A rendőrség és a művészet« ezimel, a melyekkel fejtegették, hogy mily veszély fenyegeti a »művészet«-et.

Pedig e kérdés nagyon fontos. Hiába nevettek ki a restauráció időjének kicsinyes kérdésekkel foglalkozó ezenzúrját, a melyben a ruhák hasznát és alakját szabályozzák, most e kérdés még nagyobb jelentőségre tett szert.

A színházi tudósító aggodalommal várja az előadás végét, ha elviszi feleségét is a színházba és nem tudja, hogy melyik pillanatban szökik a nő arcába a szégyen pirja, ha azon jeleneteket látja, melyeket ily szemérmetlenül csak a színpadon lát.

Ugy látszik, már nagyon megcsömörültek mindezekről és az erkölestelenség e fővert levegőjéből tisztább léghöz után áhitoznak.

Madam Samary, a híres színésznő akarja megkísérteni, hogy olyan színházat létesítsen, mely a mostaniakkal ellentétben áll és a melyben különösen fiatal leányok számára tartanak előadásokat.

A Champs Elysée galériában, a hol ezeltől 25 évvel a bundoir intrikákat folytatták és a »Caesar kommentárjai«-hoz hasonló kifogástalan versekben irt és diskrét tartalmu szindarabokat adtak elő, újra színpado takarnak építeni mely »tisztá« legyen a mostaniak salakjától.

Kíváncsiak vagyunk, hogy lesz-e valami e »theatre blanc«-ból? Mindenesetre fontos volna eldönteni, hogy a színpad hat-e átalabítólag a társadalomra, vagy a színpad szellemre a társadalmi viszonyok eredménye-e?

Valjon nem-e a színház csak hőmérője az uralkodó iránynak, a melyben a hőfok magassága csak a körülötte levő léghöz kifolyása és csak azáltal hat ráánk, hogy a viszonyokat mutatja.

De ha létesül is a fehér színház? Hol a publikuma? Mert alig hisszük, hogy a Gyp által rajzolt »fiatal leányok« a »theatre blanc« után áhitoznak.

Ezredéves kiállítás.

A kiállítási örök ruhája. Már enlítés volt téve, hogy az ezredéves kiállításon a történelmi főcsoportban az örök, felvigyázók és felügyelők magyar díszruhában lesznek, kezökben középkori alabárdokkal. A jelenkori csarnokok ügyelő személyzete egyszerű tisztviselő-egyenruhát kap. Sötétkék zubbony zsebekkel, sötétkék pantalló és ugyanilyen színű sapka. A bluz szövete a legfinomabb kamgarn. Az örök baloldalt a mellükön számot viselnek, a felvigyázók a számot a jobb karjukra kapják. A felügyelők nemzeti szín karszalagot kapnak, rajta egy római számmal, mely a csoportot jelöli meg, a mely a felügyelőkre van bízva. A versenytárgyalás alapján a szövetek szállításiával a következő gyárakat bízták meg: a zubbony szöveteket Scherg Vilmos és társa brassói posztógyára szállítja, a nadrágszövetet Löw Károly zsolnai gyára, a jó erős meleg köpönyegszövetet a gráci posztógyár.

Versenydíjak a kiállításon. Az ezredéves ünnep alkalmából rendezendő számos sport-, torna-, atletikai-, kerékpár stb. versenyek díjaira nézve az országos sport-bizottság abban állapodott meg, hogy arany-, ezüst- és bronz-érmeket s díszes emléktárgyakat ad mint tiszteletdíjakat, azonban pénzdíjakat nem tűz ki. Az arany-, ezüst- és bronz-érmek művészi kivitelűek. Az egyik oldalukra a különféle sportokat jelképező emblém jön, felette a magyar címerrel és koronával, a másik oldalra a követtel felírás:

Magyarország ezeréves fennállásának emlékére
rendezett torna- és sportversenyek díja.
1896.

Az érmek tervezésével a bizottság Morelli Gusztáv tanárt bízta meg s az érmeket a kör-műcibányai pénzverőben fogják veretni. Itt egyben megemlítjük, hogy az országos sport-bizottság az országos ifjúsági tornaversenyek idejét június 2- és 3-ára tűzte ki. Még egy nagy érdeklődést érdemlő nemzetközi verseny tartását határozták el. Ez internacionális pisz-

toly-lőverseny lesz, melyet a budai lövő házban tartanak május 13-tól 16-ig. A nagy versenyre külföldről is számos résztvevőt várnak.

A kiállítási bérletjegyek. A kiállítási bérletjegyiroda a héten már megkezdte az állandó belépőjegyek kiállítását és kiadását. A ki már most rendel jegyet, s beküldi az arcképét, azonnal meg is kapja a bérleti jegyet. A jegyiroda (Gizella-tér Haas-palota) figyelmezteti is a nagyközönséget, hogy már most iparkodjék a jegyeket kivenni, mert később, mikor a tömeges jelentkezések megindulnak, nehezebben és csak napok múltán fog jegyekhez juthatni. Ugyanez áll a hivatalok, hatóságok, egyesületek jegyeire. Ezeknél ajánlatos, hogy gyűjtéseiket, ha még nem is teljes a névsor, már most küldjék be az arcképekkel együtt, nehogy utóbb fennakadás legyen a jegy kiállítás körül.

Kereskedők és iparosok találkozó helye. Az ezredéves kiállításra a fővárosba özönlő kereskedőknek és iparosoknak az országos kereskedelmi és iparszarnok egy közös találkozó helyet akart biztosítani, s ezért legutóbb elhatározta, hogy a kiállítás ideje alatt összes helyiségeit a vidéki és külföldi kereskedőknek és iparosoknak látogatás és találkozás céljából díjtalanul átengedi. A kereskedelmi és iparszarnok erről a határozatáról a kiállítás igazgatóságát is értesítette. A csarnok helyisége Arany János-utca 29. szám alatt van.

REGENY-CSARNOK.

Pénzért, tisztességért.

Neldeg L. után Dr. Margitai. 38

Hallgatva indultak el a kert bokrai között. A kapu előtt néhány lépéssel hirtelen megállott a férfi s átöleive a leányt, szívére szorítá; aztán megcsókolta hűvvel, hosszasan.

»Megbocsátok neked!« suttogá. »Ne felejtse el, szívemből megbocsátok!«

Azután hirtelen elbocsátá a magatehetetlen teremtet, fölszakítá az ajtót, s egy pillanat alatt a bakon termett. Még egy pillanat, s a magasra-ferdőt porfellel elakartá a távozót.

Szinte meredt szemekkel, szívében gyötrő aggodalommal nézett utána a szép leány.

Örült rohamba hajtott Kattenstádt az erdő felé, amelyben vadászni szokott. Sokan megtak bámolni a pompás fogatot, s irigy pillantásokat vetettek holdog (!) birtokosa után. Csak egyik lovagió pajtásával találkozva állítá meg lovait, hogy pár szót váltson véle e kérdésére. »Hát olyan nagyon sietsz?« felelé: »beesteledik, minden perc drága.« Aztán újra neki ereszté paripát, s azok eszeveszett rohamba vágattak tova, kis falvakon keresztül, hol a gyermekhad vidám éjjelet kiáltott utána, mezőkön át, ahol a szénagyűjtők félbeszakítva serény munkájukat, hosszán néztek a tovarobogó vadászkoesi után, egyik másik fejét is csóvált, ugyan hová siet olyan nagyon? árnyas fasonon keresztül, melynek visszaesapkodó lombjai végig suhogtak arcán, csitítva őt; végre egy kis gyalogösvénynél megállott.

Le ugrott a bakról megsimogatá a pompás állatok fényes sima nyakát, marját, s megparancsolta kocsisának, hogy csak hajtson a legközelebbi helységig s a keresztuton várja őt meg. De mivel nem lehetetlen, hogy az erdei uton a vasúti állomáshoz sétál, ha a kellő időre meg nem érkeznek, csak hajtson haza. Majd füttentett kutyájának, s vállára kapva fegyverét neki indult az erdőnek.

Hogy elhagyta őt a nagy sietség! Lassan imbolygott az ösvényen át. Így ért föl egy kis magaslatra honnan két ut vezetett az erdőhöz; az egyik egyenes, de meredek; a másik lassan szelid kanyargásokkal emelkedve egyik dombcska gerinczéről vezetett be a sűrűbe; ezt választotta.

A hanyatló nap arczára vetette bucsusugárait; madárdal hangzott édesen andalítóan füleibe; csöndes béke szállott az egész tájra. A távolból ahonnan zöld lombok közül veres háztetők integettek, néha néha tévedt ide egy hang egy pillanatig mintha függve maradt volna a levegőben, aztán gyöngén csöngve halt el. Az utról néha áthangzott egy egy kocsis zörgése

a hullámzó vetésekből egy egy bizalmas kedves pittypalatty. Kis patak csörgedezett a fák között, majd ezüsthénybe csillogva majd meg ahol a lemenő nap sugára érte pirosan ragyogva. A fák csöndesen susogtak egy egy szellő fuvalatán, messze távolból kis templom küldte utolsó esti üdvözlését.

Elvsóvár, önző életében sohasem emelkedett föl lelke a természet istenadta szelid szépségén; közönyösen fordult el attól s édes anyja intelmeit gyermekeseknek, együgyűeknek találta. Hogy megirigyelte e pillanatban a szent együgyűséget. De már késő, nagyon késő volt! Mielőtt eltűnt volna a sűrűbe még egy reménytelen vágygyal, méla fájdalommal teljes pillantást vetett az Isten békéjében nyugvó, esti fényben fürdő tájra, aztán egy kisé lefelé fordulva neki a sűrűnek.

Az az erdő, az fogja őt eltakarni, aki az ösvényen ment, láthatta volna ugyan még egy ideig karsu szép alakját az erdő lombjai mögöl, majd homályba burkoltan, majd a rávetődő napfénytől megvilágítva, de nemsokára egészen eltűnt az erdő sűrűjében.

XVIII.

Braunsberg testi állapota csakhamar javulni kezdett; emlékezete s gondolkozóképessége ellenben eleinte zavaros volt, semmi felől nem kérdezősködött, semmi fölött nem csudálkozott, nem bánta akármit csináltak vele. Mivel azonban Bessiet is, meg másokat, akik hozzá közeledtek megismerte, az orvos egyáltalán nem kételkedett gyógyulásán s hogy az életveszelelem teljesen ki van zárva. — Bessie azért elhatározta, hogy egy rövid látogatást tesz Neurodeban, hiszen a mélyen átértett igazán anyai levél, melyet a báróné hozzá intézett, volt az egyetlen szeretet bizonyíték melyet ez időtájt kapott.

Amaz este óta nem látta Theobaldot. Az első két nap tudakozódott ugyan a tiszt az ő és bátyja hogyléte felől, sőt néhány hideg sort is intézett hozzá, de ma ez a fagyos érintkezés is elmaradt, se üdvözlés, se levél nem érkezett.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Kassics és Podmaniczky.

Budapest, márcz. 18. (Saj. tud. táv.)

A szabadelvű párt tegnapi gyűlésén, a melyen Fehérváry báró iránti bizalmukat fejezték ki a kormánypárt tagjai, Podmaniczky Frigyes Kassicsot »bravó«-nak (rabló) mondta, a miért Kassics Podmaniczkyt a járásbiróságnál fel akarja jelenteni. Ez ügyet ma élénken megbeszéltek a ház folyosóján és valószínű, hogy Podmaniczkyt nem fogja a képviselőház kiadni.

Klebersberg-Jósika affér.

Budapest, márcz. 17. (Saj. tud. táv.)

Jósika miniszter Klebersberg Zdenko gróftól elégtételt kért az ellene elkövetett sértésekért és a kardbárba ez ügyben súlyos feltételek mellett holnap lesz.

A milliomos gyilkosa.

Budapest, márcz. 18. (Saj. tud. táv.)

Császár Károly, Deutsch Lajos gyilkosának ügyében a törvényszék ma este fejezte be a tárgyalást és 9 órakor hirdette ki az ítéletet, a melyben Császár Károlyt nyolcz évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre ítelték el. A vizsgálati fogságból hat hónapot számítanak be. Az ítélet ellen a vádló és vádlott valamint az ügyész is felebbezést jelentett be.

Közgazdaság.

A gazdasági egyesület ülése.

— Választmányi és közgyűlés. —

Nagyvárad, 1896 márcz. 18.

A biharmegyei gazdasági egyesület ma délután 3 órakor választmányi és folytatólagosan közgyűlést tartott az egyesület hivatalos helyiségében.

A választmányi ülésen az egyesület folyó ügyeit intézték el, a leiratok és átiratok ügyében határozott a választmány. Felolvassák a jelentéseket, költség előirányzatokat, s végre határoztak a kérvények és indítványok tárgyában.

A közgyűlés, melyen ugyanazon tagok voltak jelen mint az előbbin, a választmány határozatát mindenben helyben hagyja.

Nagy Lajos alelnök elnöklété alatt jelen voltak: dr. Beöthy László főispán, Bereczky Sándor, Bernáth István, Balázsházy Bertalan, Beöthy Atilla, Buzáth István, Hirschman Konrád, dr. Márkus László, Vidosits György, Örley Kálmán, Száhlender Lajos, Steinbach Ervin, Szunyogh Zsigmond, Zathureczky Albert, Weiszlovits Gyula és Weingärtner Andor.

Választmányi ülés.

Nagy Lajos jelenti, hogy Szabó József elnököt betegsége gátolta az ülésen való megjelenésben, azért ő elnökölt helyette.

Weingärtner Andor titkár olvassa az ülés tárgyát.

1. Földmivelségi miniszterium Linbart György és Mezey Gyula »Szőlőbetegségek« című könyvét ajánlja. A választmány elhatározza, hogy a munkára hirlapilag hívja fel az érdeklő közönség figyelmét.

2. Földmivelségi miniszterium »Kincstári, közalapítványi, továbbá egyházi és szerzetesei nagyobb birtokok területének és művelési ágak szerinti megosztásának kimutatását« megküldi. Tudomásul veszik.

4. Földmivelségi miniszter a fedező állomások kimutatását 10 példányban megküldi. A példányokat az érdeklődő tagok rendelkezésére bocsátja a választmány.

4. Orsz. gazd. egyesület a gyapju aukeziók ügyében felhívja az együletet. A felhívást hirdokban fogják meghirdetni.

5. Szövetségbe lépett biztosító társulatok 5 szakképzett gazdának kijelölését kérik, a kik a károk felvételénél mint biztosítási elnökök szerepelnek. Az elnök indítványára megválasztják: Markovits Antal, Bernát István, Nadányi Miklós, Verthán Zoltán, és Szunyogh Zsigmond igazgató választmányi tagokat.

6. Balassa István vinczellérképezdei igazgató tudatja, hogy márczius 22—23-án szőlőfás oltási tanfolyamot rendez. Tudomásul veszik.

7. Bereczky Máthé nagy pomologus emlékére szobrot tervező bizottság átirata. A szoborra 50 forintot szavazott meg a választmány és elhatározta, hogy a gyűjtő iv a helyiségben kiteendő, hogy azok, a kik netalán adakozni szándékoznak, ott aláírhasanak.

8. 9. Gáborján és Tamásda község egy egy bikát kérnek az egylettől. A választmány utasítja a községeket, hogy a bikákat választmány ki és majd az egylet megveszi számukra.

10. Elnöki jelentés az egylet múlt évi működéséről. A jelentés az elhunyt és eltávozott tagokról emlekszik meg, azután kimutatja, hogy az egyesületnek jelenleg 143 alapító és 335 rendes tagja van. Bevétel volt az elmúlt

évben 7. 232 forint 14 kr.; kiadás 566 forint 39 kr.

A faiskolák nem hoztak annyi jövedelmet, mint az elmúlt években. A szőlőtelepet bővítették.

Budapestben a múlt év május havában tartott országos gazda congressuson Tisza István egyleti alelnök, Szunyogh Szabolcs, Markovits Kálmán és Telegdi József választmányi tagokkal képviseltette magát az egyesület.

1896. december 20-án értekezletet tartott az egylet, a melyből egy memorandumot küldtek a földmivelségi miniszterhez a kőbányai sertéspiacz. decentralizálása érdekében.

Ugyancsak a múlt év október 2-án és 3-án ügétől-versenyt rendezett az egylet. Hét nap alatt 15 futam volt.

Az erdélyi gazdasági egyesület múlt év aug. 30-tól-sept. 15-ig rendezett állat-kiállítás bíráló bizottságába Pongrácz Vilmos gróf és Wertheimstein Alfréd bizottsági tagokat küldte az egyesület.

A kereskedelmi és vámszerződés lejárta alkalmából az egyesület feliratot intézett a földmivelségi miniszterhez, melyben az önálló vámterület mellett foglal állást. Ha pedig ez időlegesen nem volna lehetséges, a következőket kéri az egyesület: A mezőgazdasági terményekre magasabb védvámok alkalmazását. A malmok részére biztosított őrlési engedélyek eltörlését. A Tirolba bevitt magyar gabona megvámoztatásának a szerződésben eleje vétessék. Állattenyésztésünk megvédése szempontjából a behozandó állatokra nagyobb vámok alkalmaztassanak. A fogyasztási adókövetelések eltörltessenek. Végül kivitelünk előmozdítására nézve a közlekedési eszközök, különösen a malmokra vonatkozólag kiviteli érdekeinknek megfelelőbb rendelkezések vétessenek fel a kötendő kereskedelmi és vámszerződésbe.

Az elnöki jelentést helyesléssel vették tudomásul.

11. Számvizsgáló-bizottság helybenhagyó jelentése a múlt évi számadások megvizsgálása felől. A jelentést a választmány tudomásul vette és ennek alapján a pénztárnoknak megadta a szokásos felmentvényt.

12. Folyó évi költség-előirányzat. A költségvetést a választmány azzal a módosítással fogadta el, hogy a bevétel rovatból a műtrágyai részvény után járó 5 forint osztalékot kihagyatta.

13. Rátkay József segélyt kér az egylettől selyemtenyésztési ügyben és az egylet gyümölcs mintáit kéri a tanuló ifjuságnak való bemutatás végett. Az egylet ideiglenesen 50 forint segélyt ad egy évre azzal az ígérettel, hogy ha a vállalat jónak bizonyul, esetleg többet és hosszabb időre fog nyújtani segítséget.

A gyümölcs-mintákat az egyesület helyiségében rendelkezésére bocsátja az egyesület Rátkaynak, de azonkívül nem.

14. A titkár bejelenti az új tagokat.

15. Helyesléssel tudomásul veszik a kereskedelmiügyi miniszternek nagyobb mennyiségű tengeri szállításra vonatkozó kedvezményét.

16. Löwy J. József egy mezőgazdasági szövetkezet megalakításának elősegítésére kéri az egyesületet.

A választmány nem tartja helyesnek Bihar-megyében a tervet, de ha az egyesület létrejön, erkölcsileg kész támogatni.

17. Végül Bernáth István indítványozza, keresse meg az egyesület a pénzügyminisztert az iránt, hogy a biharmegyei dohánytermelő gazdáknak is adja meg a miniszter azt a kedvezményt, amit megadott a szabolcsiaknak,

tudnillik, hogy 5 év helyett ezután 3 év mulva lehessen ugyanazon földben dohányt termelni. Indítványát a választmány helyesléssel fogadta el.

Közgyűlés.

Mivel a közgyűlésen ugyanazok voltak jelen mint a választmányi gyűlésen, s a tárgyak is azonosak voltak: a választmány határozatait a közgyűlés határozataiként is szerepelnek.

Az ülés fél 6 órakor ért véget.

Nagyváradai hetivásár.

— Márczius 17. —

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1896 márczius 17-ik napján tartottvásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza 6.30—6.10— Kétszeres buza 5.50.—5.30. Rozs 5.40—5.20. Arpa 5.00—4.80, Zab 6.10.—5.30 Tengeri 4.50—4.20 Borsó 14.—Lencse 16.—Bab 8.50. Köleskása 10.50 Burgonya 2.80 Lángliszt 12.50 Zsemlyeliszt 11.70 Fehérkenyér liszt 11.— Barnakenyér liszt 9.50 széna fuvarral 3.00. Szalma fuvarral 1.80 Szalonna 52.— 6. kiló zsúpp-szalma 08 kr, 150 kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifa, bikk 3.00, tölgy 2.80, cser 3.25. 100 kiló marhahus 52.—. Öntött gyertya 54.—. Lámpaolaj 50.—. Egy liter bor 6 50, új 40. Pálinka 36 szilvapálinka 80, szesz 85. Egy métermázska kősó 10.70, nyers fagygyu 24.—, olvasztott fagygyu 38.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter 6-bor 45.— új-bor 36.—, mész 1.—, kemény faszén 0.00 puha faszén —, kendermag 9.00, köles 6.00 repeze 0.00, dió 20.00, mogyoró 12.—, aszu szilva 20.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 14, szalonna 60, sertéshus 52, juh-hus 35, veres hagyma 12, fog-hagyma 34, bors 1.60, paprika 1.20 barna kenyér 10. Egy liter kóla 20, 1 mm. Bükköny 6, 1 mm. Luczernamag —. frtig. 1 mm. Lóhere ——— 1 mm. Burgondi —.

Marha ártáblázat 1896. márczius 17-ről egy pár első rendű jármás ökör 350—430, egy pár másodrendű jármás ökör 240 370, egy pár harmadrendű jármás ökör 180.240, 1 pár fejős tehén 140 180, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. — 95 1 drb vágó tehén 150 kgr. —, 60 1 drb. veres borju 12.—, 1 drb. fél éves borju 16 30, 1 drb. egy éves borju 25 65, két éves borju 28 120, 1 drb. hizott sertés —, — 1 pár fél éves sertés —, — 1 pár egy éves sertés —, — 1 pár két éves sertés —, —, egydrb. jó igasló 60 120, 1 pár ökörbőr 22—25, egypár tehénbőr 16 18—, borjubőr 4—6, 1 pár lóbor 11.—12, 1 pár juh bőr 2—3.

Forgalmi kimutatás 1896. évi márczius hó 17-ről: Tiszta buza körülbelül 200 hltr, kétszeres buza 100 hltr, rozs 300 hltr, arpa 100 hltr. zab 200 hltr, tengeri 300 hltr, burgonya 400 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy — drb, félhizott — sovány —, süldő —, malacz —, hizott marha 100, jármás ökör 1800, fejős tehén 1000, borju 960, bivaly 10 juh és bárány — ló 2682.

Terménytőzsde.

Budapest, márczius 18.

B u z a tavaszra, bácskai	5.30
» tavaszra, északi	5.60
» szeptember-októberre, bácskai	6.74
» septe-okt.-re északi	6.75
R o z s tavaszra, bácskai	5.40
R o z s tavaszra, északi	5.41
T e n g e r i junius-juliusra, bácskai	4.14
» jun.-jul.-ra, északi	4.15
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.60
» aug.-septe.re, északi	10.70

Bécs, márczius 18.

B u z a tiszai	7.30—7.60
» bányási	7.10—7.50
» bácskai	7.10—7.40
» szokványáru őszre	7.12—7.14
» szokványáru tavaszra	7.28—7.30
R o z s tiszavidéki	6.85—7.08
» szokványáru őszre	6.69—6.71
» szokványáru tavaszra	6.59—6.61
T e n g e r i magyar	5.90—7.25
Z a b, magyar kereskedelmi	4.61—4.63

Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. március 18-án.

Magyar aranyjáradék 4%	122.40
Magyar koronajáradék	39.—
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	124.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	102.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ból	121.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	150.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	145.—
Osztrák járadék papírban	100.75
Osztrák járadék ezüstben	100.75
Osztrák járadék aranyban	122.25
Osztrák korona járadék	101.25
1860. osztrák államsorsjegyek	148.50
Osztrák magyar bankrészvény	985.—
Magyar hitelbank részvény	414.—
Osztrák hitelintézet részvény	376.80
Osztrák-magyar államvasúti részvény	358.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	956.—
Német birodalmi márka	58.95
London vista	120.75
Páris vista	47.99
20 márkás arany	11.78

Felelős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

566 eln. sz. Nagyvárad-város polgármesterétől.
1896

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága f. évi március hó 12-ik napján tartott közgyűléséből a tisztújító közgyűlés megtartására a **foljó évi március hó 26, esetleg következő napjának délelőtti 9 óráját** tűzte ki, Ez alkalommal a következő nyugdíj jogosultsági igényekkel egybekötött állások fognak 6 évi időtartamra választás útján betölteni, ugymint:

- 1 Polgármesteri 2400 frt fizetéssel s 600 frt lakbérrel;
- 1 főjegyzői, 1400 frt fizetéssel és 300 frt lakbérrel;
- 3 tanácsnoki, egyenkint 1300 frt fizetéssel 300 frt lakbérrel;
- 1 főügyészi, 1000 frt fizetéssel s 200 frt lakbérrel;
- 1 alügyészi, 600 frt fizetéssel s 200 frt lakbérrel;
- 1 aljegyzői, 900 frt fizetéssel s 200 frt lakbérrel;
- 1 első alkapitányi 1000 frt fizetéssel s 200 frt lakbérrel;
- 1 második alkapitányi, 900 frt fizetéssel s 200 frt lakbérrel;
- 1 árvaszéki ülnök, helyettes elnöki, 1000 frt fizetéssel s 300 frt lakbérrel;
- 1 árvaszéki ülnök, 800 frt fizetéssel s 300 frt lakbérrel;
- 1 köz- és gyámpénztárnoki 1200 frt fizetéssel s 300 frt lakbérrel;
- 1 adópénztárnoki, 800 frt fizetéssel s 300 frt lakbérrel;
- 2 ellenőri, egyenkint 700 frt fizetéssel s 200 frt lakbérrel;
- 2 első oszt. fogalmazói, egyenkint 600 frt fizetéssel s 200 frt lakbérrel;
- 3 második oszt. fogalmazói, egyenkint 500 frt fizetéssel s 200 frt lakbérrel;

Felhívtnak ennél fogva mindazok, kik a felsorolt állások valamelyikét elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi első törvényezikk követelményeinek megfelelően felszerelt kérvényüket közvetlenül Nagyvárad város főispánjához **f. hó 21-ik napjának d. u. 5 óráig** adják be. Azok, kik jelen állásaikat akarják megtartani, a most kitett határidőn belül szóval is jelentkezhettek. Az elkészve beadott, valamint a kellően fel nem szerelt kérvények, nemkülönben az elkészett jelentkezések figyelembe vételét nem fogadják.

A megválasztandó pénztárnokok és ellenőrök egyévi fizetésüknek kétszeres összegét tartoznak a város pénztárába biztosítékképp letenni s így állásokat csak ezen feltétel teljesítésétől függőleg fogadják el, fizetési és lakbér illetményük is csak az óvadék letétele után válik esedékessé.

Nagyváradon, 1896. márcz. 17-én.

Sal Ferencz,

kir. tanácsos, polgármester

Üzlethelyiség-változtatás!

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint a már 51 év óta a Zöldfa-utczán fennálló

ékszer- és óra-
raktárunkat

Fő-utca, a színház épületébe (a volt Bertsey-féle üzlethelyiségbe) áthelyeztük.

Midőn ezen körülményt b. tudomására hozni szerencsénk van, értesítjük egyszerűsmind, miszerint raktárunkat jóval megnagyobbitottuk és úgy minden e szakmába vágó arany és ezüst ékszerek, drágakövek, valamint mindenféle zseb-, inga-, fali- és ébresztő-órákból továbbá mindennemű

egyházi szerekből

u. m. kelyhek, szentségtartók és gyertyatartókból rendkívüli dus választéku raktárt tartunk.

Eddig irántunk tanusított szives bizalmát ez uton megköszönve, kérjük azt részünkre továbbra is fenntartani és üzlethelyiségünk változtatását tudomásul venni.

Műhelyünkben mindennemű zseb- és inga-óra és ékszer javítása olcsón és pontosan elkészítetik.

Szives megbízásait remélve, maradtunk kiváló tisztelettel

Weisz Ignác és fia.

70 3-10

órá-ékszerészek.

Tiszta jó bor.

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy **Olasziban, (Stiedl-ház)**

eddig Czeglédy Sándor ur által birt

bor-üzletet

átvettem.

Kaphatók nálam a legfinomabb **érmelléki asztali-, pecsenye és dessert-borok,**

egri vörös bor liter és hordószámra és palackokban, továbbá

hazai és valódi francia pezsgő

a lehető legjutányosabb árak mellett

Boraim hamisítatlan tisztaságáról és jóságáról beszélni fognak a tények és tapasztalatok, azért is tartózkodom a nagyhangú frázisoktól és kérem a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit.

Tisztelettel

79 1-10

D. Berger Ignác,

borkereskedő

Nagyvárad, Olaszi, Bémer-tér (Stiedl-ház.)

Szent-László KÖNYVNYOMDA

részvénytársaság

Papir- és irodaszerek raktára.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani **könyvnyomda és papir- és irodaszerek raktárunkat**, ahol jutányos árban a következőket lehet beszerezni:

Különbéle irodapapirt

1000 iva 2.50, 3.— 5.— 8.— forintig és feljebb.

Jó tentát (Antracén, király- és universal)

6, 10, 30, 60 kr s f l jebb.

Tentatartók.

Író tollakat acél és alluminium

90 krtól 1 frt 50 krig.

(Kuhn- és Somerville-féle gyártmány.)

Különbéle

Tollszárazakat

Kittinó gyártmányu színes és fekete

Czeruzákat

(Faber és Hardtmuth-féle)

Tör l ó - g u m m i.

(Koczka- és fában.)

Spanyolviaszt

(bel- és külföldi gyártmány.)

Finom kék porzó.

Írómappa 80.—1.20 frtig.

Irodai olló 80.—1 frtig

Levélpapírok mappában és dobozokban
15 krtól 2 frtig s feljebb.

Levélbortékok

mindenféle alakban.

Itatóspapírok

Iskolák és építészek részére szükséges

Rajzpapírok

Oldott gummi és Stambilia festékek.
Irodai ostya.

Csomagoló papírok.

Irkák, gyakorlat- és rajztékák.

Rajzszeg, Rajztömb.

Szürke és színes

Z s i n e g e k.

Különbéle alakú

V o n a l z ó k.

Azonkivül sok más egyéb itt fel nem sorolt irodai és iskolai szereket.

Árjegyzékkel és mintákkal szívesen szolgálunk.

Vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan és bérmentve eszközöl az üzletvezetőség, hova a megrendelések is küldendők.

WEINSTOCK, SPITZ, GRÜNBERGER

első nagyváradai szoba-, czég-, czimfestő- és mázoló-társaság

NAGYVÁRAD, Fő-utca, a Széchényi-szálloda épületben.

A mai kor igényeinek megfelelő

festészeti műterem.

Szoba-, czég-, czimfestő- és mázolási munkák
elvégeztetnek.

Templomok, termek, kávéházak és magánlakok festésénél művészi
kivitelű márvány-utánezeteket és aranyozásokat állítunk elő.

Különlegességek üveg-czégtablákban és czimfestésekben.

Különféle feliratok és festmények fal, vászon, fa- és bádoglemezre.

Czimerek festése, zászlók és szalagfeliratok, e szakhoz tartozó
összes díszítési munkálatok.

Tapeta- és papir-maché raktár.

Kész olajban festett czimerek kaphatók és kölcsön adtnak.

Minták és vázlatok kívánatra díjmentesen.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

A legolcsóbb és legjobb

festék-áru

nagykereskedés.

✂ Az anyag tartósságáért kezesseget vállalunk. ✂

Száraz és saját készítményű tisztán kezelt, olajban tört
festékek, kitünő minőségű

szobapadló-fénymázak, angol lakkok,
kenecék (firniss).

...jobb fajta esetek, aranyozó kellékek,

házi kezeléshez szükséges agok,

kelő tisztasággal, invezitások tetszés szerinti.

Tisztelettel

We stock, Spitz, Grünberger.

Szülők figyelmébe!

A tavasz közeledtével van szerencsém
értesíteni az igen tisztelt Szülőket, hogy
Szaniszló-utca 716/22. sz. volt Ele-
méri-féle házban levő

óvodámba

még folyton veszek fel gyermekeket, miért
is tisztelettel felkérem, hogy beiratás által
engem becses bizalmukban részesíteni
szíveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Bázar Győzőné,

okl. tanítónő.

71 2-3

A »Fekete Sas« nagytermében

ma, márcz. 19-én

első

csoda-büvészesestélyét

rendezi

L'Homme Masque

(rejtélyes személyiség).

Az összes büvészek királya.

Csodálatos műsor két részben.

Budapesten több mint 150 estélyt rendezett.

Helyárok: Számozott hely 1 frt 50 kr. és 1
frt. Allóhely 50 kr. Deákjegy 30 kr. — Jegyek
előre válthatók **Pauker Dániel** könyvkeres-
kedésében. 78 1-0

Pénztárnyitás 7, kezdete pont 8 órakor.

3122—1896.

Értesítés.

Nagyvárad város polgármesteri hivatala
közhirre teszi, hogy az újavárosháza beérkező
pályaterveinek megbírálására kiküldött bizott-
ság következő tagokból áll: elnök Sal Ferencz
kir. tanácsos polgármester, Rácz Mihály fő-
jegyző, elnök helyettes, Papp János gazdasági
tanácsos, mint a szépitő és közlekedési bizott-
ság elnöke, Busch Dávid városi főmérnök, Ra-
gány János főszámvevő, a szépitő és közleke-
dési bizottság tagjai közül: Bozóky Béla fő-
mérnök, Knapp Ferencz építész, és Száhlender
Károly mérnök és vasuti igazgató, a magyar
mérnök és építész egylet két meghívott tagja
Steindl Imre műegyetemi tanár és műépítész,
Ybl Lajos es. kir. várkapitány és műépítész;
jegyzője Szűts Dezső, t. aljegyző. **Az 1896. évi
márczius hó 31-ig** beérkező pályatervek
ápril hó első napjaiban fognak felbontatni, és
megbíraltatni.

Nagyvárad, 1896. évi márczius hó 11.

Sal Ferencz,

kir. tan., polgármester.

81 1-1

FELTÜNŐ!

HÁZIASSZONYOK

sok pénzt takaríthatnak meg a párisi petroleum-izzófény-hüvelyek
használatával.

Párisi petroleum-izzófény-hüvelyek.

Minden hüvely 15 kr.

Szabadalmazva minden iparállamban. — Minden darab több hétre fehér világitást ad.
Legnagyobb világító-erő legkisebb petroleum-fogyasztásnál.

➡ Nincs korom! Nincs szag! A legrosszabb petroleum is meglepő fehér világossággal ég. ➡

A hüvely úgy a mint van, bele lesz dobva a petroleum-tartóba és 24 óra után már meglepően fehér fényt kapunk. Ha
a petroleum kiegész, több héten át utántölthető a nélkül, hogy ki kellene venni. **Az első esetben figyelni kell,
hogy a lámpa tiszta legyen és a bél le legyen vágva.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan expedíáltnak. — Magyarországon egyedüli elárusítója: **BRAND A.**
Budapest, Kalap-utca 15. szám.

➡ Minden városban kerestetnek viszont elárusítók, ➡

(68) 11-20